

Kıta Afrika Konferansı 9/10 Aralık 2023 - Johannesburg

Eğitimin Demokratikleştirilmesi ve Dekolonizasyonu

Güney Afrika Demokratik Öğretmenler Sendikası ve PoliTeknik'in Ortak Etkinliği

* Bu yazı PoliTeknik Türkçe basılı yayın, PoliTeknik International ve PoliTeknik Español'da eş zamanlı olarak yayımlanmıştır

Sayın Güney Afrika Cumhuriyeti Temel Eğitim Bakanı **Angie Motshekga**,

Sayın Güney Afrika Demokratik Öğretmenler Sendikası Genel Sekreteri **Yoldaş Mugwena Maluleke** ve **SADTU** ekibinden yoldaşlar,

Sayın Güney Afrika HIV ve AIDS Topluluğu Ağı (NACOSA) Program Yöneticisi **Siziphiwe Rola**,

Değerli Konuşmacılar, Proje Partnerleri ve Konuklar...

Birleşmiş Milletler ana merkezinin New York'tan Afrika'nın mücadeleciler topraklarına taşınmasını öneriyoruz. UNESCO merkezi için Hindistan iyi bir adres olabilir, Şili ya da başka Latin Amerika ülkesi BM İnsan Hakları Yüksek Komiserliği'ne ev sahipliği yapabilir.

BM'nin reformu mu demokratikleştirilmesi mi? Karşımıza bu canalıcı soru çıkıyor. Bizi uzun yıllar meşgul edecek bir konu bu, çok kutupluluğa evrilen dünyanın ekonomi-politiği bu gerçeği

dayatıyor. Yeterli olup olmadıkları sorgulanmakla birlikte, barışı, uluslararası hukuku, insan haklarını savunmayı görev edinmiş BM kurumları şu andan itibaren artık sürgünde ya da işgal altında kabul edilmelidir.

Değerli proje partnerleri ve konuklar, SADTU ve PoliTeknik ortaklığında düzenlediğimiz bu konferansta hepimizi saygıyla selamlıyorum. Davetimizi kabul ettiğiniz için teşekkür ederiz. Bugün **Eğitim Haklarının Genişletilme-**

si Projesi, kısaca **Project Article 26**'nın buluşmasına iştirak ettiğiniz için çok mutluyuz, bizi onurlandırdınız.

Sayın Eğitim Bakanının davetimi kabul etmesinden onur duyuyoruz. Sayın Bakanın bu güzel günde değerli vaktini bize ayırarak sempozyumun açılış konuşmasını yapmasından dolayı hepimiz çok mutluyuz. Kendilerine en içten şükranlarımızı sunuyoruz.

Devamı 3. sayfada ▶

Temel Eğitim Bakanı Sn. Angie Motshekga'nın, Eğitimde Demokratikleşme ve Dekolonizasyon konulu Kıta Sempozyumu Konuşması

Yükümlülüğümüz oldukça büyük, ancak burada toplanan kolektif irade ve deneyim, bu zorluğun üstesinden gelebileceğimize dair bana güven veriyor. Bu sempozyumun sadece zihinlerin buluştuğu bir toplantı değil, Afrika'nın eğitim ortamını yeniden tanımlayacak fikirlerin, beklentilerin ve eylemlerin bir araya geldiği bir buluşma olmasını dilerim.

SAYFA 8, 9

"KUTSAL SANDIK" PoliTeknik

Kaybedilen sayısız seçimden sonra şayet "hayat devam ediyor"sa, bir kez de "kutsal sandık"a biat etmeyerek başarısız olunup olunamayacağını sınamak ödenecek çok büyük bir bedel mi olurdu? Girilmeyen seçim kaybedildiğinde (meşruyet ortadan kalkabileceği için), yine de politik bir zafer kazanılabilir mi? Konjonktürel bir boykotun tali hedefi hükümet ve temel hedefi toplum nezdinde itibarsızlaşan bir muhalefet olabilir mi? Bu soruların yanıtlanması için zaman - bir kez daha - olgunlaşmış görünüyor.

SAYFA 2

"Artık yeni tür politika yapma tarzları geliştirilmeli"

Yener Orkunoğlu

Rusya'da 1905 Şubat ayında "anayasa" hazırlamakla görevlendirilen Bulygin, hazırladığı anayasayı ve seçim yasasını, ancak 6 Ağustos 1905 tarihinde kamuoyuna sunar. Ne var ki, bu anayasa taslağı yeterince toplumsal destek görmez. İşçiler, köylüler, entelektüeller ve diğer muhalif güçler bu anayasayı ciddiye almazlar. Çünkü Bulygin, dumayı sadece bir danışma organı olarak düşünmüştü, yasa yapma yetkisi yoktu..

SAYFA 10, 11

“KUTSAL SANDIK”

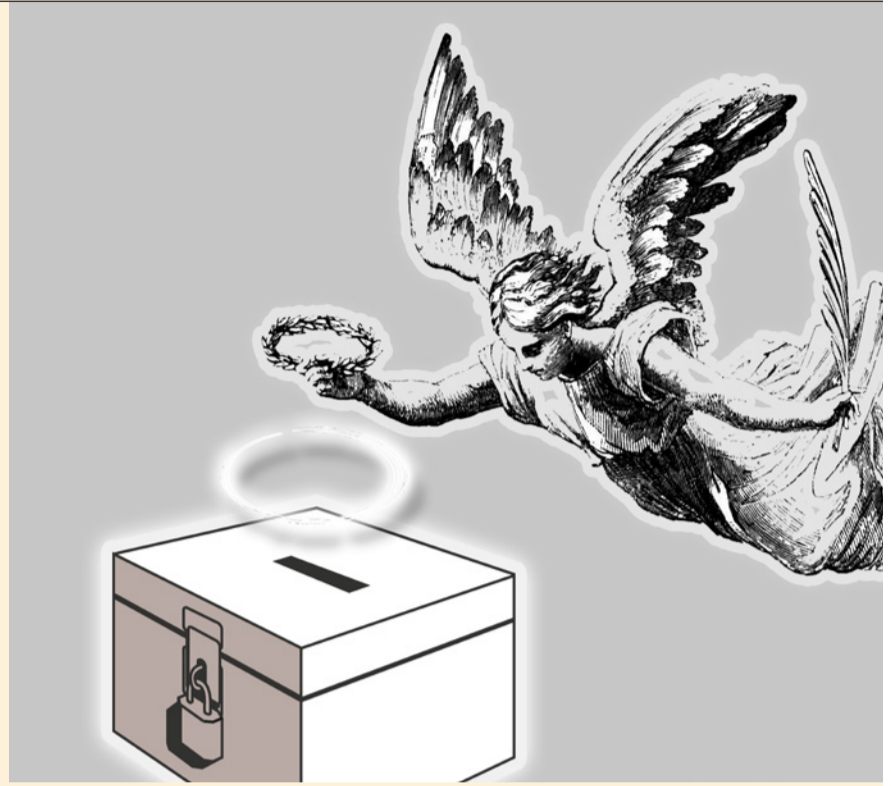
İnsanların duasını almadıkları-
rında yok olmaya yüz tutan Yunan
tanrıları gibiler... siyasetçilerden
söz ediyoruz. Kutsal sandıkta kut-
sanmamak, meşruiyeti kaybetmek
olacağından, siyasetçilerin başlıca
kabusu olsa gerek. Ancak parlamen-
ter sistem meşruiyetsiz de ilerleyebi-
ler. Seçildikten sonra halk desteği di-
bi gören bir hükümet ya da muhalif
milletvekilleri artık seçildikleri süre
zarfı için makamlarında kalacak ve
görevden alınmayacaktır.

Yüzde 50 bandında bir katılım-
la, “geçersiz oy oranı bu kadar ve
meclise giremeyen partilerin de oy
oranı şu kadar” denilen bir seçimde
bir partinin yüzde 50+1 aldığı dü-
şünelim ya da yüzde 40 ile tek parti
olarak başa geldiğini... hangi mate-
matik bundan “meşruiyet sağlayan
bir çoğunluk” çıkarabilir ki? Gelin
görün ki çıkıyor, hatta hükümete
de yıllar boyu bir devletin yönetile-
bildiğini Belçika örneği gözler önü-
ne seriyor. Ve hatta yüzde 50 katılım
dahi sağlanamayan seçimler var, bir
de artık seçim yaptırmayan liderler,
Mahmud Abbas gibi. Öte yandan se-
çim sonuçlarının kabul edilmediği,
birilerinin yeterli oy alamadan ken-
dini geçici başkan ilan edebildiği ve
büyük devletlerin de bu yeni liderle-
ri kabul ettiği Venezuela (Juan Guai-
do) ve Beyaz Rusya örnekleri var (ev
hanımı Svetlana Tichanovskaja).

Halka seçtirilen bir milletveki-
linin “ben taraf değiştiriyorum”
demesi de ne kolaydır, zira kim se-
çerse seçsin o tüm halkın temsilcisi
sayılmaktadır ve kendi vicdanına
tabidir, bir çeşit süreli kutsanmış
varlıktır. Bir de seçtirilmiş vekillere
bakmaksızın, toplumun en nüfuzlu
kesimlerine göre dizayn edilen bir si-
yaset de söz konusudur, “öyleyse ne-
den seçiyoruz” dedirtecek kıvamda.

Meşruiyet sorunu. Büyük bir me-
sele... O, nicel çoğunluğa dahi dayan-
mak ve, yeterli siyasi güç temerküz
edildiğinde, kazanılmak zorunda
bile değil. “Seçmenin büyük bir bö-
lümü, çıkarlarını yansıtmayan bir
seçim programına nasıl destek ve-
riyor ya da vaadedilen programa
sonradan uyulmamasını nasıl ka-
bulleniyor?” diye sorulup duruluyor.
Yanıt hep aynı: Evet, egemen siyaset
kitleleri kendine yedeklemeyi bece-
riyor ya da kanun dışına çıkarak,
zor kullanarak, en azından varlığını
sürdürüyor.

Seçimlere artık güvenin kalma-
dığı, seçmenin değişime inanma-
dığı, yedeklenmediği, alternatif bir
program görmediği, görse de uygu-
lanacağına dair inancını yitirdiği
ve oyunu kullanmadığı, Brütüsçü-
lüğün ülkelerde kol gezdiği bir at-
mosfer giderek yaygın hale geliyor.
Klasik deyişle, “alttakiler eskisi gibi
olmaz!” diyor.

Peki böyle bir atmosferde “kutsal
sandık” a gidilmemesi apolitik ve
hatta ters tepecek bir tutum mudur?
Seçimi boykot etmek yeri geldiğin-
de yararlı bir eylem midir? Seçimin
mutlaklaştırılması doğru mudur
ve seçimleri kimler mutlaklaştırır?
Seçim güvenliğinin ortadan kalktı-
ğı belirtilen koşullarda, bunu ifade
edenler seçime girmeyeceklerini
ilan etmiş olmaz mı? Giriyorlarsa ya-
saların ihlalini onaylamış olmazlar
mı? Sandıktan tamamen ya da belli
bir süreliğine kopmak demokratik
ve ses getiren bir eylem tarzı olabi-
lir mi? Kaybedilen sayısız seçimden

sonra şayet “hayat devam ediyor”sa,
bir kez de “kutsal sandık” a biat et-
meyerek başarısız olunup olunama-
yacağını sınamak ödenecek çok bü-
yük bir bedel mi olurdu? Girilmeyen
seçim kaybedildiğinde (meşruiyet
ortadan kalkabileceği için), yine de
politik bir zafer kazanılabilir mi?
Konjonktürel bir boykotun tali he-
defi hükümet ve temel hedefi toplum
nezdinde itibarsızlaşan bir muhale-
fet olabilir mi? Bu soruların yanıt-
lanması için zaman - bir kez daha
- olgunlaşmış görünüyor.

PoliTeknik

İÇİNDEKİLER

1., 3.-7. Sayfa

GÜNEY AFRIKA SEMPOZYUMU KONUŞMA METNİ

Kıta Afrikası Konferansı 9/10 Aralık 2023 -
Johannesburg

Eğitimin Demokratikleştirilmesi ve
Dekolonizasyonu

Güney Afrika Demokratik Öğretmenler
Sendikası ve PoliTeknik'in Ortak Etkinliği

2. Sayfa

PoliTeknik

“KUTSAL SANDIK”

- İçindekiler

8., 9. Sayfa

Temel Eğitim Bakanı Sn. Angie Motshekga'nın,
Southern Sun, Gauteng'de düzenlenen Eğitimde
Demokratikleşme ve Dekolonizasyon konulu
Kıta Sempozyumu Konuşması

9. Sayfa

KITASAL EĞİTİM KONFERANSI SONUÇ BİLDİRGESİ

GÜNEY AFRIKA CUMHURİYETİ JOHANNESBURG

9/10 Aralık 2023

10., 11. Sayfa

Yener Orkunoğlu

“Artık yeni tür politika yapma tarzları
geliştirilmeli”

(Seçim Boykotu Üzerine Yazılar)

11. Sayfa

Şener Elcil

(Seçim Boykotu Üzerine Yazılar)

12. Sayfa

Yücel Özdemir

“Almanya’da seçim boykotu
savunulmuyor”

(Seçim Boykotu Üzerine Yazılar)

13. Sayfa

İmdat Ulusoy

Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve
Kültür Örgütü (UNESCO) ölümünün
50. yılında 2023 yılını “Aşık Veysel Yılı”
olarak ilan etti

14. Sayfa

PD Dr. Yeşim Kasap Çetingök

Oberösterreich Pedagoji Yüksekokulu
Okul – Dış ve Öz Denetim – Disiplin

15. Sayfa

DEPREMDEN KALAN İZLER

16. Sayfa

ÜSTTEKİLERİN ALTTAKİLERE KARŞI

BİTMİYEN SUÇLAMALARI

KÜNYE | IMPRESSUM

PoliTeknik

Türkçe Gazete
Türkische Zeitung

Quartalsweise
Üç ayda bir
Unentgeltlich
Ücretsiz
ISSN 2198-8706

Herausgeber/
Yayımlayan Kurum:
Verein für Allseitige Bildung e.V.
(Çok yönlü Eğitim Derneği)

Visdp | Chefredakteur/
Genel Yayın Yönetmeni:
Zeynel Korkmaz

Postanschrift/Posta adresi:
Postfach 25 03 48
40092 Düsseldorf

Webseite/Internet adresi:
www.politeknik.de

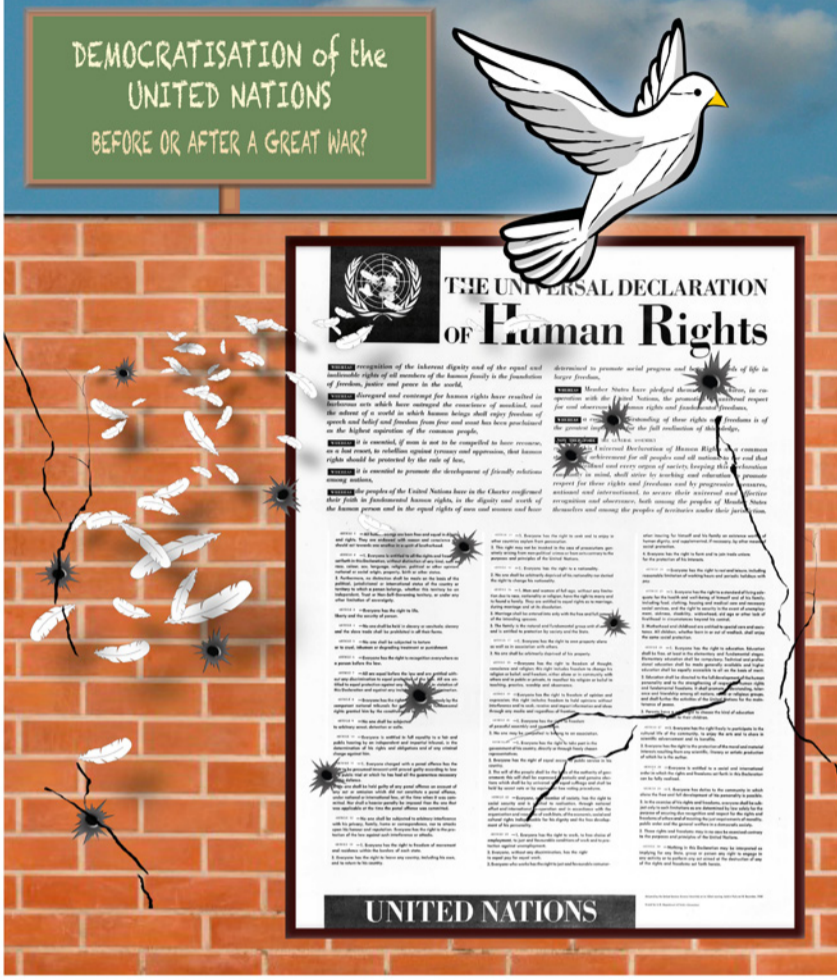
Kontakt/ İletişim
info@politeknik.de

Druck/ Baskı:
Hürriyet A.Ş.
Zweigniederlassung Deutschland
An der Brücke 20-22
64546 Mörfelden Walldorf

Gestaltung/Grafik Tasarım
Atelier Grafik & Illustration

Eğitimin Demokratikleştirilmesi ve Dekolonizasyonu

1. sayfadan devam... ▶

SADTU'nun özenli çabaları sayesinde ve NACOSA'nın katkılarıyla bu toplantıyı düzenlemek mümkün oldu. Bunun için Değerli Yoldaş GS Mugwena Maluleke başta olmak üzere tüm SADTU ekibine ve NACOSA'ya candan teşekkür ederim. Yoldaş Renny Somnat ve Cindy De Lange ile konferans hazırlıkları süresince sürekli temas halindeydik, onların adlarını da burada anmak ve kendilerine ayrıca teşekkür etmek istiyorum.

Değerli katılımcılar, değerli konuklar,

İngilizce bilgim sınırlı, bu nedenle ifadelerde bazı zorluklar yaşayacağımı şimdiden belirtmek isterim. Sunumu Türkçe olarak hazırladım ve bir çevirmen yardımıyla İngilizceye çevirdim. Lütfen bu zorluklar için beni şimdiden mazur görün.

Almanya'da 2016 ve 2018'de düzenlediğimiz sempozyumların ardından, bugün 3. sempozyumumuzu düzenliyoruz. İlk kez Afrika'dayız ve çok doğru bir yerdeyiz, çünkü 48 ülkeden partnerlerimizin yarısı Afrika kıtasından geliyor. Afrika'da neden bu kadar partnerimiz var? İnanın ben de bunu anlamlandırmaya çalışıyorum. Belki de bu sempozyumun başlığı bir yanıt veriyordur.

Sunumumda projenin önce nasıl oluşturulduğunu anlatacağım, bazı önemli görüşleri ve anıları paylaşıp, ardından projenin nasıl bir jeopolitik iklime denk düştüğünü irdeleyeceğim. Amaçlarını, örgütlenme stratejisini, başarı ve zorluklarını tüm açıklığıyla gözler önüne sereceğim. Ve bunu yaparken adım adım geride kalan 7 yılı böylece ana hatlarıyla özetlemiş olacağım. Sunumumun sonunda Almanya'dan meslektaşlarla ve yoldaşlarla bir arada olabildik.

meslektaşlarla ve yoldaşlarla bir arada olabildik.

SADTU ile ilk temasımız 12 Ekim 2015'e dayanıyor; bir email yazarak yazı dizisine katkıları istemiştik, bir hafta sonra bize olumlu bir yanıt verilmişti. O tarihten bu yana iletişim halindeydik.

Henüz 27 Ekim 2015'te, bu projede birlikte çalıştığımız Prof. Michael Winkler'e yazdığım emailden alıntılıyorum (Almancadan çeviri, PoliTeknik):

"[...] Yayınlanan makale dizisi, önümüzdeki yıl aynı konuda düzenlenecek konferansın hazırlıklarının ilk adımını oluşturuyor. Etkinlik, bir koordinasyon ofisi ve bir bilimsel konsey kurulmasını öngören iki yıllık bir projeyi (10 Aralık 2018'e kadar; BM İnsan Hakları Beyannamesi'nin 70. yıldönümü) başlatmayı amaçlamaktadır. Bunlar, bir insan hakkı olarak eğitim hakkını genişletmek isteyen tüm ilgililerle küresel düzeyde işbirliğini organize edecek, ortak pozisyonlarını geliştirecek ve bu pozisyonların uygulanması için küresel kamuoyuna ve BM üye devletlerine ilham verecektir.

PoliTeknik önümüzdeki haftalarda bu düşüncenin bir parçası olarak proje geliştirmek ve uzun vadeli işbirliği için potansiyel ortaklarla temasa geçmeyi ve onları bu çalışmaya kazanmayı planlıyor [...].

Görüldüğü üzere, iki yıl için planlanan bu inisiyatifin salt hazırlıkları, alt yapı ve tanıtım çalışmaları artık rahatlıkla 10 yılı geride bırakacak gibi görünüyor. Geniş olanaklara sahip BM'nin, Milenyum Goals ve Agenda 2030 için harcadığı zaman dikkate alındığında, yani an itibarıyla 20 yılı aşkın bir süre, bizim 10 yılımız gerçekten de çok uzun sayılmaz.

Değerli katılımcılar, meslektaşlar ve yoldaşlar, Project Article 26 neyi amaçlıyor?

Proje İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi'nin (İHEB) 26. maddesinin yeniden düzenlenmesi için uluslararası bir meşruiyet zeminine dayanacak. İnsan hakkı olarak eğitim hakkının genişletilmesinde rol alan çeşitli sosyal aktörler, BM Genel Kurulu'nda oylanmak üzere bir "Eğitim Haklarının Genişletilmesi"

ne Dair Bildirge"yi oluşturmak amacıyla bu konunun farklı yönleri üzerinde çalışacaklardır. Proje, BM İnsan Hakları Bildirgesi'nin, aşamalı bir genişleme anlamında değiştirilmesi istenen 26. maddesine odaklanmaktadır.

İHEB 26. madde:

1.

Her şahsın öğrenim hakkı vardır. Öğrenim hiç olmazsa ilk ve temel safhalarında parasızdır. İlk öğretim mecburidir. Teknik ve mesleki öğretimden herkes istifade edebilmelidir. Yüksek öğretim, liyakatlerine göre herkese tam eşitlikle açık olmalıdır.

2.

Öğretim insan şahsiyetinin tam gelişmesini ve insan haklarıyla ana hürriyetlerine saygının kuvvetlenmesini hedef almalıdır. Öğretim bütün milletler, ırk ve din grupları arasında anlayış, hoşgörü ve dostluğu teşvik etmeli ve Birleşmiş Milletlerin barışın idamesi yolundaki çalışmalarını geliştirmelidir.

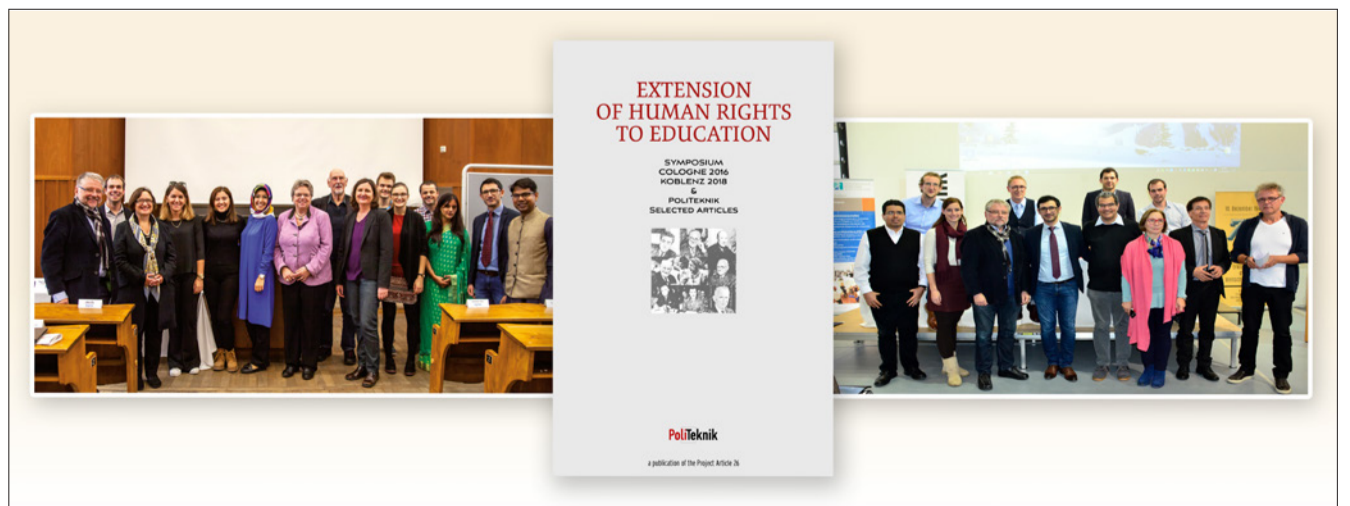
3.

Ana baba, çocuklarına verilecek eğitim türünü seçmek hakkını öncelikle haizdirler.

Değerli katılımcılar, değerli konuklar,

Geniş bir meşruiyet zeminini oluştururken İHEB'in 26. maddesini genişletme hedefi, demokratik karar alma süreçlerinden dışlanan tüm insanlar için anlamlı bir deneyim olacaktır. Bu ilginç bir bakış açısı, bir vizyondur, çünkü insanlığın yasa koyucu olarak hareket etmesi ve dışarıdan çarpıtılmamış çıkarlarını dile getirmesi için nadiren zaman vardır. Bu sözleri bir parola olarak formüle ettik: **İnsanlığın demokrasi-den dışlanmış kesimleri, kendilerini bir yasa koyucu ve dışarıdan çarpıtılmamış çıkarlarının bir temsilcisi olarak deneyimleyecektir.**

İnisiyatifimizin sıra dışılığı, elit ya da geniş katılım sağladığına dair bir yanılgı üreten çevreler eliyle hazırlanmış konseptleri reddetmesinde yatmaktadır. Yani proje hazır bir konseptte destek aramıyor, katılımcıları edilgenliğe, ikincil pozisyona itmiyor. Aksine bu girişimde tüm partnerler aktif çalışmaya, bildirgenin içeriğini kendileri tasarlamaya davet ediliyor. Dolayısıyla proje ancak ve ancak gönüllülük temelinde ve katılımcıların özverisiyle ilerleyebilir. Bir diğer ifadeyle: Proje, gönüllülerin aktif katılımı olmadan işleyemeyecek şekilde

tasarlanmıştır. Bu nedenle, fikir haklı olarak aşağıdaki mesajı göndermektedir: **Lütfen beraberce kendi birliğinizi oluşturun!**

Bu proje, bir ülkede ilerici bir anayasa hazırlanıyor gibi düşünülmeli; toplumun bütün kesimlerini katılmaya davet eden bir anayasa çalışması hayal edin. 24 Şubat 2019'da %86 evet oyuyla kabul edilen Küba anayasa hazırlıklarını örnek gösterelim. **"Toplam 11 milyonluk ada nüfusundan 7 milyon 370 bin kişi, anayasa tartışma toplantılarına katıldı. 111 bin 872 tartışma toplantısı örgütlen-**

proje gereksinimini ortaya koyan ve tartışmalarına yön veren ilk görüşleri içeriyor ve bu tartışmadaki eleştirel perspektiflere işaret ediyor:

Birleşmiş Milletler'in 1948 tarihli İnsan Hakları Bildirgesi'ne sabitlenen eğitim hakkı, günümüzün giderek karmaşıklaşan küresel gerçekliği karşısında yeni bir vaatte bulunmasına hiçbir dönemde olmadığı kadar gerek duyuyor. Her ne kadar son 15 yılda eğitime erişimde büyük ilerlemeler sağlanmış olsa da, 60 milyon çocuk okula gidemiyor, ilkokulu bitiremeyen yüzbinlerce

menin tek yolu insanlarımızı eğitmek ve kişisel potansiyellerini gerçekleştirmeleri, ülkenin potansiyellerine erişime katkıda bulunmaları için onlara özel beceriler kazandırmaktır.

Dolayısıyla, BM İnsan Hakları Bildirgesi'nin 26. Maddesindeki haklara ileri öğretimin eklenmesi ve yukarıda özetlenen sorunları çözmeye yönelik eğitim verilmesi bir zorunluluktur.⁴

Öğrenci Temsilciler Konseyi
Wits Üniversitesi – Güney Afrika

Konsensüs olmaksızın, o zamanlar sadece Batılı veya "Batılılaşmış" olan 56 Devletten oluşan bir forumda kabul edilen İnsan Hakları Evrensel Beyanamesi, bu bağlamda düşünüldüğünde, kabul sürecine katılanlar için bile "evrensel" değildi. Bu koşullar altında, sürece katılmayan -ve çoğunluğu günümüzde bağımsız olan- Devletlerin belgeyi "Batı'nın ürünü" olarak nitelendirmek için çok fazla sebebi vardır. (Alves, 2013, s. 24, serbest çeviri).⁷

Prof. Reaquel Melo
(Brezilya)

Bu alıntılar oldukça ilginç yaklaşımlar içeriyor. Bazıları 26. maddenin yenilenmesini istiyor, bazıları eğitim sisteminin gerçek anlamda demokratikleştirilmesini aslında mevcut dünya düzeniyle kafa kafaya bir çarpışma olarak görüyor. Bunlar bildirge öncesi yürüteceğimiz özlü tartışmanın çok daha fazla derinleşmesi gerektiğine işaret ediyor. Şu konuları hedefe koyduk bile: 26. maddeyi aşamalı olarak değiştirmeyi amaçlayan projenin sadece bir sinyal göndermeyi amaçlayıp amaçlamadığı ve bunu yapıp yapamayacağı soruları tartışılabilir. BM Genel Kurulu'nda oylamaya gidebilir miyiz? Ortak bildirgemiz reddedilirse ne olur? O zaman güçlü, küresel olarak kurulmuş bir meşruiyet zeminiyle nasıl ilerlemeliyiz? Oylama olumlu sonuçlanırsa, bu sonuç ülkelerdeki ilerici değişimin gerçekleşmesi için bir garanti olarak görülebilir mi? Bildirge, uygulamayı sağlamak için somut bir kontrol mekanizması formüle etmeli mi? Olumlu ya da olumsuz bir oylama durumunda, BM mevcut haliyle doğru adres midir?

Bu sorulardan esinlenerek size bir örnek vermek istiyorum. **Nükleer Silahların İmhası için Uluslararası Kampanya (ICAN)** 2007'de kuruldu. Şöyle bir de neyim söz konusu:

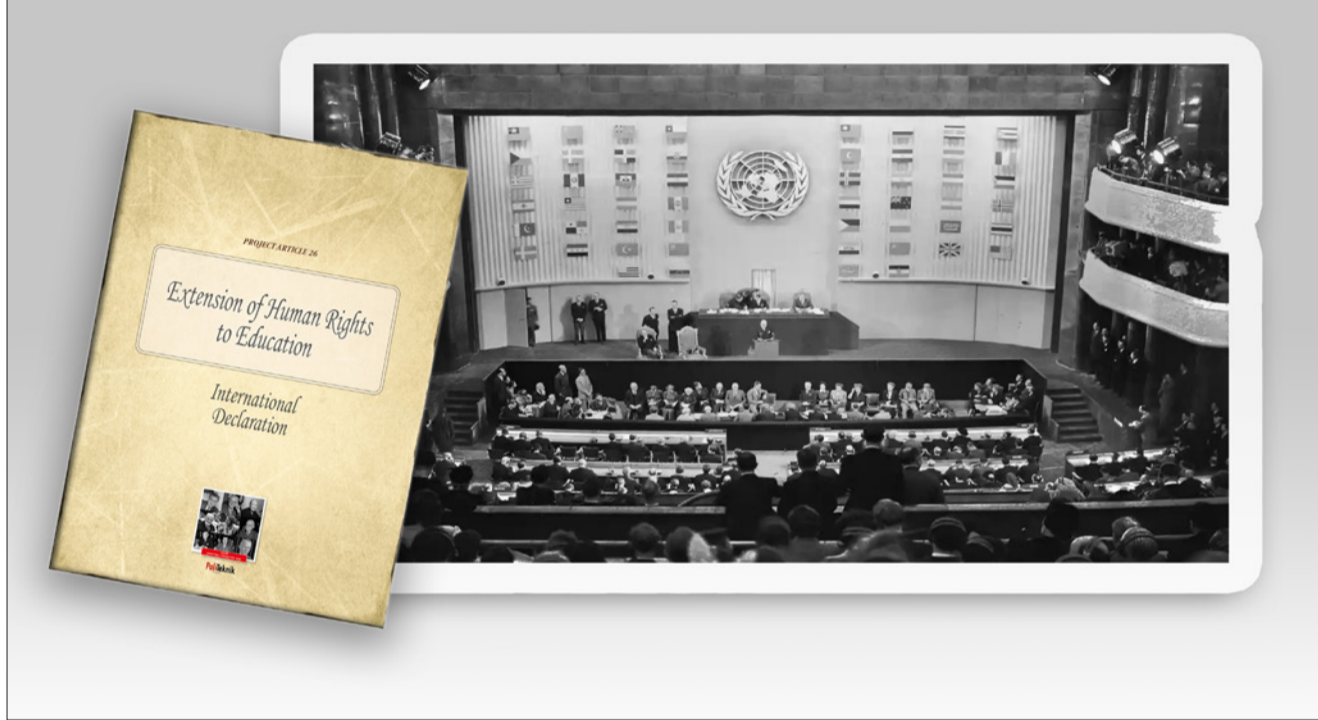
"7 Temmuz 2017'de - ICAN ve ortaklarının on yıllık çabalarının ardından - dünya uluslarının ezici bir çoğunluğu, resmi olarak Nükleer Silahların Yasaklanması Antlaşması olarak bilinen, nükleer silahların yasaklanmasına yönelik dönüm noktası niteliğindeki küresel bir anlaşmayı kabul etti. Anlaşma 22 Ocak 2021 tarihinde yürürlüğe girmiştir."⁸

Nükleer Silahların Yasaklanması Antlaşması'nın 17. maddesinin ilk iki paragrafı şöyle:

1. Bu Antlaşma sınırsız süreli olacaktır.

2. Taraf olan Devletlerin tamamı, kendi ulusal egemenlikleri dahilinde, Antlaşma konusuna ilgili olağanüstü durumların ülkesinin üstün çıkarlarını tehlikeye düşürdüğüne karar vermeleri halinde, bu Antlaşma'dan çekilme hakkına sahip olacaklardır. Böyle bir çekilmeyi Depozitere (antlaşmayı muhaza eden tarafa) bildirecektir. Söz konusu bildirim, üstün menfaatleri tehlikeye attığı düşünülen olağanüstü durumları açıklayacaktır.⁹

Gördüğümüz gibi bir sivil toplum örgütü BM Genel Kurulu'nu ikna edebiliyor, ancak taleplerin kabul edilmesi ile uygulanması ise canalıcı bir sorun

di. Bu toplantılarda 1 milyon 445 bin söz alındı. 659 bin öneri dile getirildi, 560 bin değişiklik talebi, 27 bin ek talebi, 38 bin çıkarma talebi iletildi¹.

Değerli katılımcılar, değerli meslektaşlar ve yoldaşlar,

Böyle bir çabaya kaçımız hazırız, sabır ve odaklanma sizce kaç ay ya da yıl sürdürülebilir? Eğer bu proje nitelikli bir çalışma ise, kesinlikle işimiz kolay olmayacak. Küçük reformlarla zaman kaybetmediğimiz çok açık.

Bu stratejik yaklaşım ithal ajandaları dışlamayı, olgunlaşma ve özgürleşmeyi şart koşar. Bunu, öz farkındalık yoluyla kendi kaderini tayin etmeye yönelik ilk adım olarak nitelendirebiliriz.

Biz, projeyi hayata geçirenler, böylece, görevimizi bilinçli olarak koordinasyon ile sınırlandırdık ve içeriklerin belirlenmesini uzmanlara ve demokratik taleplerde bulunanlara devrettik. Ve koordinasyon faaliyetleri de, kurduğumuz ve yarın tanıtımı yapılacak olan komisyonlarla tüm partnerlere de açılmış oldu. Bu, ulusal düzeyde muhtemelen duraklayan ilerlemelerin uluslararası düzeydeki projemiz aracılığıyla devamlılığını mümkün kılacaktır. 26. maddenin genişletilmesine yönelik somut hedef, sürekli ve eş zamanlı olarak etkileşim içinde olmamıza ve küresel düzeyde ortak faaliyetler planlamamıza olanak sağlayacaktır.

Eğitim Haklarının Genişletilmesi Üzerine Düşünceler ve Öneriler yazı dizisinden ve geçmişteki sempozyum konuşmalarından öne çıkan bazı alıntıları şimdi size sunacağım, çünkü onlar

çocuktan söz etmeye dahi gerek yok. Eğitimin bir insan hakkı ve kamusal bir değer olarak kabul edilmiş olmasına rağmen, siyasi çaba ve irade eksikliği birçok insan için başlıca engel olmaya devam ediyor...²

Susan Hoggood
Eğitim Enternasyonal Başkanı
Avustralya Eğitim Sendikası Federal Sekreteri – (AEU)

Bugün insan hakları ve eğitim hakkına dünya çapında her gün saldırı olmaktadır. Sağlanan kazanımlara rağmen, kolektif insan hakları ve yurttaşlık hakları mücadelesinde nihai noktaya erişmekten çok uzağız. İHEB'nin eğitim beyanı, kız çocuklarının eğitim hakkına ve yanı sıra tüm çocukların erken çocukluk eğitimi ile orta öğretim haklarına özel vurgu yapacak şekilde, daha iddialı ve spesifik amaçlar geliştirmek üzere yenilenmeli ve modernleştirilmelidir.³

Mary Cathryn Ricker
Amerika Öğretmenler Federasyonu (AFT) - ABD
Genel Başkan Yardımcısı

Hayatın her alanında kapsamlı olarak genişleyen ilerlemelerin olduğu bir çağda yaşıyoruz. Teknoloji, İlaç, Tarım, Mühendislik ve Sanatların tümü hızla ilerleme göstermekte, ancak sömürgeciliğin devam eden etkileri ile kitlelerin sesini dışlamak üzere tasarlanmış bir baskının ve siyasi sistemin anlatsını dikte eden küresel kapitalist ekonomiler nedeniyle çoğu gelişmekte olan ülke arkada bırakılmaktadır. Bunu düzelt-

İnsan hakları eğitimi ve eğitim hakkı birbiriyle karşılıklı ilişki halindedir, çünkü İHEB'nin her insan tarafından okunması, içeriğinin anlaşılması ve her toplumsal-tarihsel bağlama uygun olarak değerlendirilmesi zorunludur.⁵

Prof. Dr. Eva Borst
(Almanya)

Bir alıntıyla başlamak istiyorum: "Emeğin eşit sömürülmesi sermayenin ilk insan hakkıdır." Karl Marx bunu 1867 tarihli Ekonomi Politığın Eleştirisi'nde bu şekilde formüle etmiştir (MEW 23, s. 309). Konferansımızın konusuna benzer şekilde, Marx'ın ironik cümlesi başka bir insan hakkı formülasyonu, örneğin şu şekilde devam ettirilebilir: "Emekgücünün genel üretimi (yani eğitim) sermayenin ikinci insan hakkıdır." Eğitim anlayış ve uygulaması, toplumsal üretim ve yeniden üretimin kısıtlamalarına ve bunlara tekel eden egemenlik ilişkilerine tabidir. Egemenlik ve ona göre şekillenmiş hükümet, hegemonik eğitim anlayışını ve eğitimden ne anlaşılması gerektiğini belirler. Eğitimin ne olduğunu tanımlar ve eğitim hizmetlerinin kapsamını, niteliğini ve biçimini kendi özel çıkarlarına göre belirler.⁶

Prof. Dr. Armin Bernhard
(Almanya)

Lindgren Alves (2013, s. 24) İHEB'in, tıpkı BM gibi, Batılı karakterine dikkat çekerek Aydınlanma mirasına vurgu yapmaktadır. Yazar şunları ifade etmektedir:

olarak kalıyor. Eğitim haklarını bir bir bildirme ile genişlettiğimizi düşünelim, devletler özel durumlarda bu hakkı kısıtlayabilirler diye bir sınırlama kabul edilebilir mi? Hazırlamak istediğimiz bildirmede bu boyutlar dikkate alınmak zorunda.

Başka temel soruların da sorulması gerekmektedir: İnsan hakları kesin olarak formüle edilebilir mi? İnsanların biyolojik doğasını mı yoksa kurdukları toplumların özelliklerini mi başlangıç noktası olarak almalıyız, yoksa her ikisinin bir kombinasyonunu mu? İHEB'nin temelinde kimin çıkarı ve hangi insanlık imgesi yatmaktadır? Sosyo-tarihsel bağlamı belirleyen ve bir çağdan diğereye yeniden değerlendirilmesi gereken evrimsel bir süreç mi yaşanmaktadır? Eğer öyleyse, çağımızda ne tür bir genişlemeye gidilmesi gerekmektedir?

Değerli katılımcılar, değerli meslektaşlar ve yoldaşlar,

Sözlerime şöyle devam etmek istiyorum. İnsan haklarının genişletilmesinden bahsetmek, eğitimdeki küresel düşüş eğilimine karşı koymaya cüret etmek anlamına mı geliyor?

Yunan eğitim sendikası OLME'den Pavlos Charamis 2015 yılında Politeknik için kaleme aldığı makalesinde buna şu şekilde bir yanıt veriyor:

"Son on yıllık dönemin sona ermesinin ardından Yunanistan'ın katlanılamaz düzeydeki mali borçlarıyla birlikte, elbette eğitim hakkının da bir parçası olduğu temel insan hakları da pazarlığa açık hale geldi. Bu koşullarda kolektif mücadelenin hedefi, sosyal kazanımların genişletilmesinden kolayca çıkıp onların savunmasına çekilebilir, tabii genişletmenin devamı üzerine yürütülen her diyalog görünüşü göre abartılı bir lüks oluşturuyor."¹⁰

Hakların genişletilmesi üzerine yürütülecek her diyalog abartılı bir lüks mü? Pekâlâ. Hayatımızda bir kez olsun, Project Article 26 ile bu tür bir abartılı lüksü kendimize tanımak istedik!

Eski dünyanın imgelerinden kurtulmak ve aydınlık bir geleceği kurgulamak çok zor. Hayaller otosansüre maruz. Demokratik hakların genişletilmesi istemi konu olduğunda, onu bir lüks olarak adlandıracak kadar kötümseriz. Düşüncenin taşıdığı bu ağır prangalar aslında mevcut ve aşılması gereken baskıların boyutunu açıkça tarif ediyor.

Değerli katılımcılar,

Sizinle kısa, ama çok önemsedüğümüz bir anıyı paylaşmak istiyorum, birçok toplantıda bu anının sık sık alıntısını da yaptık. 2015'te BM İnsan Hakları Evrensel Beyanname'si'nin 26. maddesinin genişletilmesi fikri ortaya çıktığında bunu yakın çevremizle paylaştık ve arkadaşlarımızdan biri, halen Türkiye ve Uyum Araştırmaları Merkezi Vakfı'nda çalışmakta olan Cem Şentürk, şu sözü sarfetti: "Evet, bu madde değiştirilebilir, ama ancak büyük bir savaştan sonra!". Tabii ki İkinci Dünya Savaşı'na atıfta bulunuyordu.

Ve şimdi bu soru hepimizin önünde duruyor: Gerçekten büyük bir savaş

mı belirleyici olacak? Ya 1945'ten sonra yaşananlar, sömürgecilik, Kwame Nkrumah'nın dile getirdiği yeni sömürgecilik, Soğuk Savaş, darbeler, iç savaşlar, devrimler ve karşı devrimler, tek kutuplu ya da kurallara dayalı dünya düzeni, çok kutuplu düzene dair tartışmalar... yanıt nedir? Yeni asırda medeniyetin yeterince acı bir çöküşü ile karşı karşıya mıyız? Yasa tanımazlık enkazının altında kalmamız için, başka ülkelerde sivil yerleşimlerin tahrip edilmesi yeterli sayılmaz mı? Herkesin yanıtlamakla yükümlü olduğu bir soru. Birinci dünya savaşı koşullarına döndük, yükselen süper güçler ile eskilerin dünya kapitalist pazarını bölüşmesine tanık oluyoruz. 1. Dünya Savaşı'ndan sonra Milletler Cemiyeti kuruldu, amacı barışı korumaktı, yetmedi, 2. Dünya Savaşı BM'yi doğurdu, yetmedi.

Artık savaş destekçilerinin, uluslararası hukuk kapsamındaki anlaşmaları başarılı bir şekilde savaş hilelerine dönüştürdükleri ve ünlü Çinli askeri teorisyen Sun Tsu'nun öğretilerini ne kadar iyi anladıklarıyla gurur duydukları bir dönemdeyiz. Bu durum karşısında artık çekingen olmamıza yer yok.

Evet, fevkalade isabetli bir soru bu: Büyük bir savaştan önce mi sonra mı? Biz bu sorulara geçmiş söyleşilerimizde, tartışmalarımızda şöyle bir yanıt vermeye çalıştık:

"Her an herşey bitebilir ve herşey ve herkes yeniden bu noktadan, bizim şu an bulunduğumuz noktadan başlamak, tekrar yola koyulmak zorunda kalabilir. İnsanlık her halükarda, insan haklarını büyük bir yıkımdan sonra mı, yoksa öncesinde, bilinçli bir faaliyetle, özgür iradesine dayanarak mı kalıcı olarak benimseteceğini yaşayarak deneyimleyecek.

Biz bu ilerici süreçte sonucu bekleyenlerin topladığı seyirci tribününü terk ediyoruz; bu olağanüstü dinamik bir duruma işaret ediyor: Burada umut, iyimserlik ve insanın sosyal doğasıyla ahenk içerisinde cereyan eden bir uğraşın kazandırdığı bir yaşam kalitesinin var olduğundan hiç şüphemiz yok".

Değerli katılımcılar, değerli meslektaşlar ve yoldaşlar,

Konuşmamın buraya kadarki kısmında ağırlık verdiğimiz konu, İHEB 26. maddesinin genişletilmesi talebimizin gerekçelerine ve hangi tarihsel dönüm noktasında gerçekleştiğine işaret etmekte. Eski dünyanın güç dengelerinin, yasaları, imgeleri, estetiği ve tüm diğer yönlerinin hızla yıkıldığı bilincinin giderek yerleştiği bir dönem bu. Yeni olan tüm sancılılarıyla doğuyor ve tanımlanmayı bekliyor. Biz de yeni dünyanın eğitim boyutunu tanımlamaya talibiz. Evet, demokrasiden dışlanan kesimlerle buna "cüret" ettik. Sevgili katılımcılar, meslektaşlar ve yoldaşlar, bu sözler kulağa biraz şatafatlı sözler gibi mi geliyor? Bu noktada şu soruyu soralım: Acaba multi milyarlar bir filantrop olsaydı, cüretten söz etmeye gerek kalırmıydı? WHO'ya pandemiler üzerinden devletlerin işlerine karşılık kazandırmaya kadar ileri gidebilen çıkar çevreleri, istediklerinde en anti demokratik uygulamalara rahatça cüret

edebiliyor. Hayır, talebimiz asla kurgu evreninden gelmiyor, bu, geleceği tasarlama hakkının kitlelere de tanınmasından başka bir şey değildir.

Şimdi projemizin nasıl bir strateji izlediğini ve hangi aşamaları öngördüğünü açıklayacağım.

2 aşamamız ve bekleyen görevlerimiz

Genel anlamda projemiz, temel atma çalışmalarının bir dönüm noktasına doğru ilerliyor. Bu temel atma çalışmaları belirli sayıda ülkenin projeye katılımına göre tamamlanmış sayılacaktır. Bir başka deyişle, proje katılımcıları, yayınlanacak bildirgenin yeterli meşruiyete sahip olduğu konusunda ortak bir görüşe sahip olduğunda, temel atma çalışmaları tamamlanmış sayılacaktır.

Projenin bu ilk aşamasında ortaklar, partner sayısını farklı ülkelerdeki diğer birçok ilgiliye genişletmeyi destekleyecektir. Bu amaçla, proje dosyamız halihazırda 8 dile çevrilmiştir: İngilizce, Fransızca, İspanyolca, Arapça, Portekizce, Rusça, Almanca ve Türkçe.

Meşruiyet sağlandıktan ve koordinasyon birimleri oluşturulduktan sonra akademik danışma kurulları oluşturulmaya başlanabilir. Akademik

danışma kurulları ortak bildirgenin oluşturulması için öneri katalogları hazırlayacaktır. Meşruiyetin sağlanmasına yönelik bu ilk aşama halen devam etmektedir.

Aşağıdaki tablolar, yerel, kıtasal ve küresel ölçekte planladığımız yapıları görselleştirmektedir.

Tablo 1 ve tablo 2

ÇALIŞMA GRUPLARI VE PROJE AŞAMALARI GRAFİK

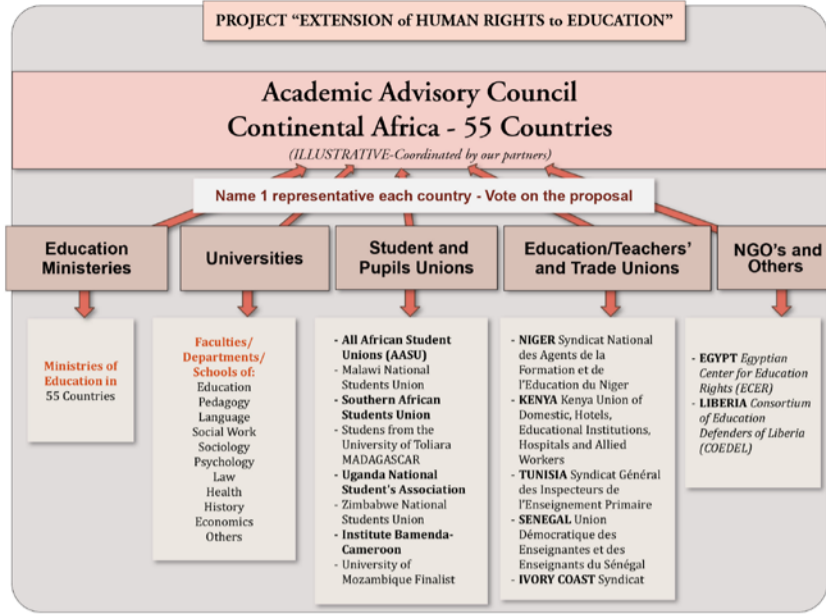

Tablo 1

ÇALIŞMA GRUPLARI VE PROJE AŞAMALARI BİLİM KURULU - ALMANYA (ÖRNEK)

Tablo 2

Tablo 3: Afrika kıta koordinasyonu örneği

Temmuz 2021 itibarıyla kıta koordinasyonları proje için ayrıca etkin kuruluşlar olarak kabul edilmiştir.

(Kıta koordinasyonları logoları 5. sayfada)

5 Mayıs 2023 tarihi itibarıyla üç komisyon kurmaya başladık.

1) BM organları ve hükümetlerle ilişkilerin geliştirilmesi komisyonu

2) Sendikalar, federasyonlar, üniversiteler, STK'lar, öğrenci ve öğrenci birlikleri, veli örgütleri ve uzmanlarla ilişkilerin geliştirilmesi komisyonu

3) Güncel küresel eğitim politikaları ve tartışmalarına ilişkin analiz ve yayınlar için uzman komisyonu.

Uluslararası meşruiyet zeminimizi geliştirmek için izlediğimiz bu üç yöntemi son yıllarda aktif hale getirmeye çalıştık. Özellikle Birleşmiş Milletler, küresel ölçekte faaliyet yürüten Eğitim Enternasyonal (EI), Dünya Öğretmen Sendikaları Federasyonu (WFTU-FISE), IndustriALL, İnşaat ve Ağaç İşçileri Enternasyonal (BWI) ile ilişkiler geliştirmeye çalıştık.

10 Aralık 2018'de BM Genel Sekreteri Antonio Guterres'e görüşme talebiyle bir mektup gönderdik. Genel Sekreter'i temsilen 10 Temmuz 2019'da BM Partnerlikler Bürosu Direktörü Robert Skinner ile bir görüşme gerçekleştirdik. Bu görüşmede proje dosyamızın bütün BM üye ülkeleri temsilcilerine iletmesini talep ettik. Bu isteğe olumlu bir yanıt alamadık, zira ülkelerin sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri (SDG) ile meşgul oldukları belirtildi.

Eğitim Enternasyonal (EI) 180'e yakın ilkinden eğitim sendika ve örgütlerini bünyesinde barındıran bir federasyon. 2016'dan beri EI ile işbirliği geliştirmek için aralıksız sürdürdüğümüz çabaların kronolojisi ise şöyle:

- 2016: EI, Köln'deki uluslararası sempozyumumuzda Alman eğitim sendikası GEW Başkanı tarafından temsil edildi. EI, IHEB'in tartışmaya açılmaması gerektiği görüşündeydi ve projeye devam edilmemesini önerdi. Biz devam etmeye karar verdik ve proje Ocak 2017'de resmi

olarak başladı.

- 2018: Hindistan'daki meslektaşlarımızın tavsiyesi üzerine, EI Başkanı Sayın Susan Hopgood'a resmi bir ortaklık daveti gönderildi. O dönemde EI Yönetim Kurulu üyesi olan meslektaşımız Sayın Rampal Singh (huzur içinde yatsın, kendisini bu yıl kaybettik) bu daveti Brüksel'deki EI yönetim kurulu toplantısına sundu.
- Temmuz 2019: Bangkok'taki EI Dünya Kongresi sırasında Genel Sekreter David Edwards'a başka bir davetiye teslim edildi. Türk, Nepal, Somali ve diğer öğretmen sendikalarından meslektaşlar bu mektubu teslim etti.
- Kasım 2019: Türk ve İspanyol öğretmen sendikalarından meslektaşlarımız Brüksel'de David Edwards ile proje ortaklığı hakkında görüşmek üzere bizimle anlaştı.
- Aralık 2019: CNTE-Brezilya Başkanı meslektaşımız Heleno Araujo, David Edwards'ın iletişim bilgilerini benimle paylaştıktan sonra, kendisine tekrar davet gönderdim.
- 2020 ila 2021 arasında defalarca EI kıta temsilcileriyle iletişim kurmaya çalıştık. Son olarak da Aralık 2022'de başka bir davetiye Hindistan ve Sri Lanka'dan ortaklarımız tarafından David Edward'sa Kamboçya'da teslim edildi. 2016'dan beri hiç bir girişimimize ne sözlü ne de yazılı bir yanıt verilmedi.

Benzer bir durum Dünya Öğretmen Sendikaları Federasyonu (WFTU-FISE) ile de yaşandı. Yazışmalarımızı bu konferansta yapıcı bir eleştiri şeklinde sunacağımı Hindistan'dan WFTU-FISE Başkanı Mohanty ile Sri Lanka'dan İkinci Başkan Jayasinghe'ye ilettilim. 22 Ağustos 2022'de gönderdiğim bir emailde şunları belirttim:

"Bildığınız gibi PoliTeknik dergisi olarak WFTU ve FISE'yi 'İnsanların Eğitim Hakkının Genişletilmesi' projemize ortak olmaya davet etmeye çalışıyoruz.

Ne yazık ki yaklaşık 3 yıldır herhangi bir ilerleme kaydedemedik. WFTU veya FISA'dan yoldaşların bizi ve temas kurma çabalarımızı görmezden gelmesi şaşırtıcı!

[...] E-posta olarak 05.10.2020 tarihinde aldığımız cevap aşağıdaki gibidir:

FISE, "BM İnsan Hakları Beyanname-sinde Eğitim Hakkının Genişletilmesi" kampanyasını ve İnsan Hakları Beyanname-sininin 26. Maddesinin değiştirilmesini desteklemektedir. Her çocuğun eğitim hakkının 21. yüzyılda gerçeğe dönüştürülmesi için. Önümüzdeki hafta resmi belgemizi göndereceğiz" [...]

Uluslararası Eğitim Federasyonları ile ilişkilerin önemini vurguladık. Öğretmenlik küçük potansiyellerin bü-

yümesine katkı sağlayan idealist bir meslektir. Ancak karşılaştıklarımız bizi şaşırttı. Bu nedenle kendi kendimizi yetiştirmeye karar verdik.

Yıllar içerisinde PoliTeknik ilişkileriyle ve özellikle online araştırmalarıyla yaklaşık 17.000 uzmanın, sendika, öğrenci birliği, STK vb. iletişim bilgilerini topladık ve projemiz hakkında onları bilgilendirdik. Biz bu zor uğraşı şışede mektup metaforuyla görselleştirdik. Bildiğiniz gibi eskiden denizciler mektuplarını bir şışeye koyup denizlere, okyanuslara bırakırlardı, belki bir

LECTURE SERIES - Start in February

1. Prof. Dr. Michael Klundt: Children's rights, education and poverty in times of corona crisis. 9 February 2022.

2. Prof. Raquel Melo: Project Article 26 & the role of the UN: what to expect? 18 February 2022.

3. Prof. Sanjoy Roy: Human Rights and Discourses: is it definable finally? 27 February 2022.

4. Dr. Mahir Konuk: Following in the footsteps of Humanity. Date: 15 April 2023. Hour: 14:00 GMT. Language: Français.

5. TEXTILE UNIONS and the RIGHT to EDUCATION. Speakers: Nandini Khatun, Sankar Kumar Ghosh, Sankar Kumar Ghosh. Date: 10 September 2023. Start: 14:00 GMT. Language: English.

6. Education transformations driven by international organizations. Prof. Xavier Diez. Lecture Date: 5 October 2023. Start: 14:00 GMT. Language: Spanish.

7. Human right to education and the world of work. Prof. Dr. Michael Klundt. Lecture Date: 12 October 2023. Start: 14:00 GMT. Language: English.

8. Educational digital extractivism: digital sovereignty for sale. Prof. Enrique Diez. Lecture Date: 15 November 2023. Start: 14:00 GMT. Language: Spanish.

9. Political and Economic Instrumentalisation of the SDGs - Impact on education. Rosa Cañadell. Lecture Date: 15 December 2023. Start: 14:00 GMT. Language: Spanish.

10. I will fight no more forever (?). Position from South Africa on the war in the Middle East. The speaker: Prof. Dr. Michael Klundt. Lecture Date: 15 November 2023. Start: 14:00 GMT. Language: English.

11. What role trade and student unions can play for peacemaking in the Middle East? Speakers: Sankar Kumar Ghosh, Nandini Khatun, Sankar Kumar Ghosh, Nandini Khatun. Date: 15 November 2023. Start: 14:00 GMT. Language: English/French.

12. The Erosion of the International Law. Prof. Filipe Reis. Date: 27 November 2023. Start: 12:00 GMT. Language: English/French.

WE SEND INVITATIONS to ca. 17.000 UNIONS/ORGANISATIONS/EXPERTS via EMAIL & MESSANGERS since 2016

gün karaya ulaşır ve birileri bu mektubu okur hayaliyle. Kimi mektupların bir asır sonra karaya vurduğu malumdur. Bizim şişede mektupları okuyan ve olumlu yanıt veren artık yaklaşık 50 ülkeden 100'ü aşkın gönüllü insanlarımız var. Birinci aşama bu koşullarda mesafe katetti.

İkinci aşama

Kısmen başlayan ikinci aşama, uzun soluklu ve derinliğe inen bir tartışma platformu teşkil edecek. Bildirgenin yaratılan meşruiyet zemininde yükseleceği bir platform bu.

Bu ikinci aşamada bir aydınlanma kampanyasına ihtiyaç var. Yukarıda sorduğumuz bir dizi soruya yanıt ararken, yani insan nedir, insan hakları evrensel mi, nihayi olarak formüle edilebilir mi, tarihsel döneme göre modifiye mi edilmeli vs., demokratik taleplerde bulunanların bu yöndeki formülasyonları gün yüzüne çıkarılmalıdır. Yazı dizimizde olduğu gibi.

Kurduğumuz uzman komisyonu tartışmaların canalcı yönlerini genel bir çerçeveye oturtulacak ve demokratik talepler bu çerçeve içine yerleştirilerek, aşamalı olarak bir bildirgeye dönüştürülecektir. Uzman komisyonu üyeleri şunlardır:

- Prof. Dr. Michael Winkler
- PoliTeknik (Zeynel Korkmaz tarafından temsil edilmektedir)
- Prof. Dr. Vernor Muñoz Villalobos (Eski BM Eğitim Hakları Özel Raportörü)
- Wuppertal Üniversitesi Çocuklar, Toplumlar Disiplinlerarası Araştırma Merkezi (Prof. Dr. Heinz Sünker tarafından temsil edilmektedir)
- Prof. Dr. Armin Bernhard (Duisburg-Essen Üniversitesi)
- Prof. Dr. Marlies W. Fröse (Dresden Protestan Yüksekokulu Rektörü)
- Prof. Dr. Eric Mührel (Emden Yüksekokulu 2. Başkanı)
- Prof. Dr. Karin Laueremann (Avusturya Federal Sosyal Pedagoji Enstitüsü Direktörü)
- Rama Kant Rai (Ulusal Eğitim Koalisyonu - Hindistan)
- Dr. Benjamin Bunk (Erfurt Yüksekokulu)

Çerçeve parametreler, ilgili ülkelerde 26. maddenin genişletilmesi için öneri kataloglarının hazırlanmasına yönelik kılavuzlardır. Sorumluluk alanlarını net bir şekilde tanımlayarak ortak bir bildiri oluşturmak amacıyla karmaşık bir metin üretim sürecini düzenlemeyi amaçlarlar.

Bilimsel danışma kurulu, öneri kataloglarının oluşturulması için sorumluluk alanlarını belirler.

İşte bir çerçeve örneği:

Tüm öneri katalogları şu konularda pozisyon alır ve yorum yapar:

- Eğitimin tanımı
- Eğitim kalitesi
- Eğitim maliyetleri ve eğitime erişim
- Eğitim sağlayıcıları
- Eğitim süresi
- Beyannamenin uygulanması
- Diğer (en fazla 10 sayfa)

Her bir puan için en fazla 5 madde yazılabilir. Bu maddelerin gerekçeleri koordinasyon yönetiminin erişimine açılacak ve yayınlanacak veya arşivlenecektir.

Teklifler, her biri en fazla 200 kelimedenden oluşabilecek yasal makaleler şeklinde yazılır. Tüm kataloglar bu amaç için sağlanan forma aktarılır (WORD dosyası; yazı tipi: Arial; punto: 12). Bunlar İHEB geleneğine uygun olarak kitlelerin anlayabileceği bir dilde yazılır.

Elbette ikinci aşamanın gerektirdiği tartışmalara derinlik kazandırmak için faaliyetler de yürütüyoruz. Makaleler ve sempozyumların yanı sıra Şubat 2022'de farklı dillerde gerçekleşen bir online sunum dizisi de düzenledik, örneğin şu başlıklar altında:

- Project Article 26 ve BM'nin Rolü: Ne beklemeliyiz?
- İnsan Hakları ve Söylemler: Nihai bir Tanımlama Olanaklı mı?
- İnsanoğlunun İzini Sürmek
- Tekstil Sendikaları ve Eğitim Hakkı
- Eğitim Hakkı ve İşçiliğin Dünyası
- Uluslararası Hukukun Erozyonu

2024 Çalışma Planı

- Akademik Danışma Kurulu Çerçeve parametreleri son haline getirmek için şubatta toplanacak
- Mayıs'ta BM Genel Sekreter'ne sunulmak üzere bir ara rapor hazırlanacak
- Komisyonlar meşruiyet zeminini geliştirmeye devam edecek ve gerek BM'i gerekse de farklı ülkelerde eğitim bakanlıklarını ziyaret etmek için görüşmeler yürütecek
- 26. maddeyi ele alan online sunumlara ve yayınlara devam edilecek

- Eğitim haklarının genişletilmesi için ilk öneri kataloglarının metinleştirilmesi
 - İkinci proje kitabının yayınlanması
- Değerli katılımcılar, değerli meslektaşlar ve yoldaşlar,**

Projenin ilerlemesi ve başarısı, ortakların everdiği emek ile ölçülebilir. Proje, katılanların çabalarına orantılı olarak durağanlaşır ya da katlanarak artar. Ve bu kadar çok ortak kuruluşun sahip olduğu imkanlar iyi anlaşılmalıdır, bunlar aslında muazzamdır. Biz sadece bunun nihayet ortaya çıkmasını bekliyoruz. Bu gerçeği tekrarlamaktan yorulmuyoruz.

SON SÖZ

- Project Article 26,
- demokrasiden dışlananların bir girişimidir,
- gerçekçi umudun geri kazanılması anlamına gelir,
- dayanışmanın yeniden keşfedilmesini ifade eder,
- insanlığın mutlak çoğunluğunu aşağılanmış varlıklar olarak betimleyen insan kavramının bir eleştirisidir.

Projenin sıkça tekrarlanan parolaları ise şunlardır:

- Bu proje uzun vadeli bir süreçtir. Er ya da geç üstel bir yükseliş, yorulmak bilmeyen çabaların doğal bir sonucu olacaktır.
- Eğitim haklarının Genişletilmesi Projesi - İnsanlık için özel bir demokratik deneyimdir.
- İnsanlığın demokrasiden dışlanmış kesimleri, kendilerini bir yasa koyucu ve dışarıdan çarpıtılmamış çıkarlarının bir temsilcisi olarak deneyimleyecektir.
- İHEB 26. maddesini genişletmek - büyük bir savaştan önce mi sonra mı? Biz bu determinist süreçte seyirci tribününü terk etmeyi tercih ediyoruz ve bu hamle son derece dinamik bir duruma işaret ediyor: Bu projede, iyimser bir tavırla ve insanın sosyal doğasıyla uyum içinde gerçekleşen bir faaliyet sayesinde ortaya çıkan bir yaşam kalitesi sunduğundan hiç şüphemiz yok.

Sunumumu dinlediğiniz için çok teşekkür ederim,
Zeynel Korkmaz
PoliTeknik

DİPNOTLAR

- ¹ <https://www.kubadostluk.org/wp-content/uploads/2020/08/KAY-A4.pdf>, Sayfa 7.
- ² **Türkçe Proje Dosyası:** https://politeknik.de/wp-content/uploads/2021/06/PROJECT_DOSSIER_TR.pdf Sayfa 6.
- ³ agy.: Sayfa 6.
- ⁴ agy.: Sayfa 7.
- ⁵ **Eğitim Haklarının Genişletilmesi Üzerine Düşünceler ve Öneriler:** https://politeknik.de/wp-content/uploads/2019/11/DOSYA_EGITIM.pdf, Sayfa 18
- ⁶ **Extension of Human Rights to Education:** <https://politeknik.de/wp-content/uploads/2020/12/Extension-of-human-rights-to-education.pdf> Sayfa 165; Almanca'dan Türkçeye çeviri: PoliTeknik.
- ⁷ The Project "Extension of the Human Right to Education" and the role of the United Nations Organization: limitations and possibilities – https://politeknik-international.org/wp-content/uploads/2022/01/PoTe-INT_6.pdf, Sayfa 10, 11; çeviri: PoliTeknik
- ⁸ https://www.icanw.org/the_treaty; çeviri: PoliTeknik
- ⁹ **TREATY ON THE PROHIBITION OF NUCLEAR WEAPONS:** <https://d3n8a8pro7vnm.cloudfront.net/tectodevms/pages/2417/attachments/original/1571248124/TPNW-English1.pdf?1571248124>, Sayfa 10; çeviri: PoliTeknik
- ¹⁰ <https://politeknik.de/p13186/>

Temel Eğitim Bakanı Sn. Angie Motshekga'nın, Southern Sun, Gauteng'de düzenlenen Eğitimde Demokratikleşme ve Dekolonizasyon konulu Kıta Sempozyumu Konuşması 9 Aralık 2023

* Bu yazı PoliTeknik Türkçe basılı yayın, PoliTeknik International ve PoliTeknik Español'da eş zamanlı olarak yayımlanmıştır.

Bayanlar ve Baylar,
Sayın Delegeler,
Kıymetli Katılımcılar,
Güney Afrika Cumhuriyeti Temel Eğitim Bakanı olarak, Eğitimin Demokratikleştirilmesi ve Dekolonizasyonu konusunda düzenlenen Afrika Kıta Konferansında siz değerli katılımcılara hitap etmek benim için hem bir ayrıcalık hem de bir onurdur.

Bugün burada, Gauteng'in Southern Sun Tambo Uluslararası Havalimanı O.R.'de toplandık ve kendimizi Afrika temel eğitim tarihinin kritik bir anında bulduk.

Bu konferans, 2016 ve 2018 yıllarında Almanya'da düzenlenen iki uluslararası sempozyumun temelleri üzerine inşa edilen Eğitim Hakkının Genişletilmesi Projesinin (Proje Madde 26) bir parçasıdır.

Bu konferans bir ilk olma özelliği taşıyor: Afrika topraklarında ilk kez düzenleniyor ve özellikle kıtamızın kendine özgü güçlüklerine ve fırsatlarına odaklanıyor.

İnsan Hakları Evrensel Beyanname'sinde belirtilen Eğitim Hakkını iddialı bir şekilde genişletmeyi amaçlayan Proje Madde 26'nın attığı temeller üzerinde ilerlemek için buradayız.

İnsan Hakları Evrensel Beyanname'sinin (İHEB) 26. Maddesi, eğitimin en azından ilk ve temel aşamalarda ücretsiz olması gerektiğini belirtmektedir.

Eğitim hakkının uluslararası alanda kabul görmüş ilk tanımıdır.

Zaman geçtikçe bu hak, hem temel özgürlükleri hem de sosyal ve ekonomik hakları bünyesinde barındıran karma bir hak olarak tanımlanmıştır.

Burada bulunmamız, Afrika'daki eğitim tartışmalarının seyrinde önemli bir değişime işaret ediyor - pasif kabulden aktif katılıma ve tarihsel dayatmalardan eğitim politika ve uygulamalarında kendi kaderini tayin eden bir geleceğe.

Bir araya geldiğimiz bu döneme ilişkin olarak UNESCO İstatistik Enstitüsü (UIS) tarafından açıklanan veriler rahatsız edici bir tablo ortaya koymaktadır. Sahraaltı Afrika, tüm bölgeler arasında eğitimden dışlanma oranının en yüksek olduğu bölgedir.

6-11 yaş arası çocukların beşte birinden fazlası ve 12-14 yaş arası gençlerin üçte biri okula gitmemektedir.

İstatistik Kurumu verilerine göre, 15-17 yaş arası gençlerin neredeyse %60'ı okula gitmemektedir.

Acil önlem alınmadığı takdirde, artan okul çağındaki nüfus nedeniyle bölgenin gittikçe büyüyen bir eğitim talebiyle karşı karşıya kalmasıyla ve durumun daha da kötüye gitmesi muhtemeldir.

Afrika'da eğitim, UNESCO ve İstatistik Enstitüsü için en önemli önceliklerdir.

Bu duruma bir yanıt olarak İstatistik Enstitüsü, hükümetlerin, bağışçıların ve BM ortaklarının sorunları daha iyi ele almalarına yardımcı olacak göstergeler oluşturmaktadır.

Örneğin, İstatistik Enstitüsü okulların elektrik ve içme suyu gibi temel hizmetlerden ne ölçüde yoksun olduğunu analiz etmekte, ders kitaplarının mevcudiyeti, ortalama sınıf mevcudu ve farklı seviyelerdeki öğrencilerin karma olarak eğitim gördüğü sınıfların yaygınlığı gibi koşulları takip etmektedir.

Güney Afrika'da 1996 yılında (demokrasiye geçişimizden iki yıl sonra) yapılan Okul İhtiyaçları Araştırması, okulların yarısından azının yeterli tesislere sahip olduğunu ortaya koymuştur.

Bununla birlikte, 2022 Okul İzleme Araştırması önemli ilerleme kaydedildiğini ortaya koymaktadır: Artık okulların %87'sinin yeterli tuvaleti, %81'inin akan suyu ve %93'ünün elektriği var; bu

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

da sistemde belirgin bir iyileşme olduğunu gösteriyor.

İstatistik Enstitüsü ayrıca öğretmen eğitimi, işe alımı ve çalışma koşullarına ilişkin veriler de sunmaktadır; buna göre on ülkeden yedisinde ciddi öğretmen açığı bulunmaktadır.

Bayanlar ve baylar, kız çocuklarının eğitimi bizim en öncelik verdiğimiz konudur. İstatistik Enstitüsü verilerine göre, bölge genelinde 6-11 yaş arası 9 milyon kız çocuğu hiç okula gitmezken, bu sayı erkek çocuklarda 6 milyondur.

Ne yazık ki onların (kızların) dezavantajı erken başlıyor: Kız çocuklarının %23'ü okula gitmezken, bu oran erkek çocuklarında %19'dur. Ergenlik çağına gelindiğinde, okula gitmeme oranı kızlarda %36 iken erkeklerde %32'dir.

Afrika da dahil olmak üzere dünya-

nın 1994 yılında apartheid rejimini yenmemize yardım etmesinden bu yana geçen on beş yıl içinde ülkede durum biraz daha iyileşti.

Statistics South Africa'nın son araştırmasına göre, yedi ila on beş yaş arası çocuklar için temel eğitime erişim önemli ölçüde iyileşmiştir ve artık neredeyse genelleşmiştir.

Ayrıca erken çocukluk gelişimi (ECD) fırsatları da artmıştır: 2002 yılında beş yaşındaki çocukların %40'ından azı okula giderken, bu oran son yıllarda neredeyse %90'a çıkmıştır.

Geldiğimiz noktaya kaplumbağa hızıyla ulaştığımızı kabul etmeliyiz. 1940'larda doğan her 20 siyah Güney Afrikalıdan birinden daha azı 12 yıllık eğitimi tamamlamıştır. Bu oran 1960 yılında onda birdi. 1980'lerde doğan ve 1990'ların sonunda okulu bitirenler için bu oran onda üç seviyesindeydi. 2021 hane araştırması verilerine göre, bu rakam şimdi neredeyse onda altıdır.

Bu vahim istatistiklere rağmen Birleşmiş Milletler Çocuklara Yardım Fonu (UNICEF), Afrika'nın eğitim alanında son on yılda kaydettiği ilerlemeyi kabul ediyor.

UNICEF'in 'Afrika'da Eğitimi Dönüştürmek' başlıklı raporu, modern çağın taleplerini karşılayan daha adil bir eğitim sistemini teşvik etmek için bir dizi tavsiyede bulunmaktadır.

2050 yılında Afrika nüfusunun yarısının 25 yaşın altında olması beklenmektedir ki bu da eğitim fırsatlarının iyileştirilmesine bağlı olarak büyüme ve ilerleme için büyük bir fırsat anlamına gelmektedir.

Afrika'da eğitim konusunun, sömürgecilik ve onun kalıcı etkilerinin derin izlerini taşıyan geçmişinden ayrı düşünülmesi gerektiğini farkındayız.

Ancak bu tarih aynı zamanda direnç, direniş ve durmak bilmeyen bir bağımsızlık ve kimlik arayışının da izlerini taşımaktadır.

Buradaki çabamız sadece eğitime erişimi yaygınlaştırmak değil, Afrika'da eğitimin ne anlama geldiğini yeniden tanımlamaktır.

Burada söz konusu olan, eğitim sistemlerimizin değerlerimizi, tarihimizi ve özelemlerimizi yansıtmasını sağlamaktır.

Güncel küresel eğitim politikalarının ve bunların Afrika üzerindeki etkilerinin eleştirel bir şekilde değerlendirilmesi öncelik taşımaya devam

etmektedir.

Sorumluluğumuz sadece bu politikaları sorgulamak değil, aynı zamanda somut, kültürel olarak uyumlu ve sürdürülebilir alternatifler sunmaktır.

Eğitim sistemlerimizi neo-koloniyal anlatılardan koparmaya ve Afrika sosyo-kültürel koşullarının zengin dokusuna derinlemesine entegre etmeye odaklanmalıyız.

Cape Town Üniversitesi eski Rektör Yardımcısı Profesör Mamokgethi Phakeng'in dediği gibi: "Sadece bize dayatılan eğitim modellerini tüketmek ve eleştirmekle yetinmeyiz. Kendi kültür ve geleneklerimizin barındırdığı derin birikim ve bilgelikten yararlanarak kendi eğitim yazgımızın mimarları olmalıyız."

Profesör Phakeng şunu söylüyor: "Çocuklarımızı 21. yüzyılda başarılı olmaları için yapmamız gereken Afrika'daki eğitim yaklaşımını yeniden ele alarak gerçekten güçlendirmektir. (Phakeng, M. (2019). Küresel Güney'in Epistemolojileri: Afrika Rönesansına Doğru. Cape Town: HSRC Press.)"

Afrika'nın 21. yüzyıldaki temel eğitim ekosisteminin öncülleri olarak, eğitim sistemlerini, Batılı bakışları davet etmeden Afrika Ana ve Küresel Güney'in ihtiyaçlarına cevap verecek şekilde yeniden tasarlamak ve dönüştürmek için eşsiz bir fırsata ve perspektife sahibiz.

Bayanlar ve Baylar, Sempozyum aynı zamanda Birleşmiş Milletler'in (BM) günümüz küresel ortamının çok kutupluluğunu daha iyi yansıtabilecek şekilde reforme edilmesi ihtiyacını da ele almaktadır. Uluslararası karar alma süreçlerinde genellikle göz ardı edilen bir kıta olan Afrika için bu durum özellikle önemlidir.

BM'nin yeniden yapılandırılması sadece soyut bir siyasi mesele değildir; başta Afrika olmak üzere tüm dünyada eğitimin nasıl algılandığı, nasıl sunulduğu ve nasıl değerlendirildiği ile de yakından ilgilidir.

İnsan Hakları Evrensel Beyanname'sinin 75. yıldönümünü kutlarken, uluslararası hukukun erozyona uğraması ve bunun eğitim hakkı da dahil olmak üzere insan haklarına etkilerini de düşünmeliyiz. Buradaki mücadele, İnsan Hakları Evrensel Beyanname'sinde yer alan ilkelerin sadece yüce idealler değil, tüm Afrikalı çocuklar için yaşanabilir gerçeklikler olmasını sağlamaktır.

Biz buradayken, Gazze'de enkaz altında kalan Filistinli okul çağındaki çocuklar, Güney Sudan'da açlık ve ishale çaresizce mücadele edenler ve Etiyopya'da okulları eğitim ve bilgi merkezleri olarak değil de barınak olarak kullanılanlar adına kim konuşacak?

Çatışmaların izleri Yemen'den Burma'ya kadar Afrika ve Küresel Güney'e uzanmakta ve şiddetin yükünü taşıyan bir çocuk nesli bırakmaktadır. Masumiyetlerinin gölgesinde oynayan

çocuklar, adeta savaş davullarının kullandıkları sağır eden yankılarıyla paramparça olmakta, kahkahaları yaralıların çığlıklarıyla boğulmaktadır. Açlık midedelerini kemirmekte, çapraz ateşte kaybettikleri yakınlarının yerini boşluklar doldurmaktadır.

Bu çocuklar için eğitim uzak bir hal haline gelirken, sınıflar sığınaklara, oyun alanları ise mayın tarlalarına dönüşmektedir. Travma tohumları genç kalplerinde kök salarak korku, öfke ve umutsuzluğa dönüşme tehlikesini beraberinde getirmektedir.

Çocuklukları ellerinden alınan ve savaşın ağır yükü altında ezilen bu çocuklar, böylesine büyük bir kayıp ve belirsizlik karşısında ürkütücü bir görev olarak hayatlarını ve uluslarını yeniden inşa etmenin ağır sorumluluğunu taşımaktadır.

Bu durumda bile onların gözlerindeki umut ışığı, insan ruhunun direncinin

bir kanıtı olmakta ve çocukların masumiyetinin artık savaş sunağında kurban edilmediği bir dünya talebini dile getirmektedir.

Eğitime sınırlı erişimin yükünü sıklıkla çeken işçilerin ve mültecilerin durumu da tartışmalarımızın merkezinde yer almaktadır.

Savaş, salgın hastalıklar ve ekonomik krizlerle harap olmuş bir dünyada, en savunmasız durumdaki kişilerin eğitim ihtiyaçlarının karşılanması her zamankinden daha büyük önem taşımaktadır.

Dolayısıyla bu konferansın hedefleri, sempozyum salonlarının ötesine geçmelidir. Burada yapılan tartışmalar, paylaşılan perspektifler ve önerilen politikalar derlenerek yayınlanacak ve BM Genel Sekreterliğine sunulacak bir raporun hazırlanmasına katkıda bulunacaktır.

Bu rapor sadece ortak aklımızı yansıtmakla kalmayacak, aynı zamanda Afrika

için dönüştürücü bir eğitim gündeminin temelini de oluşturacaktır.

Bununla birlikte, dünya savaşlarla kuşatılmışken ve Birleşmiş Milletler süper güçler tarafından kontrol edilirken, süregelen eğitim sorunlarını çözmek bir mayın tarlasında ilerlemeye benzecektir.

Daha yaşanabilir bir dünya ve küresel yönetim yapısının 21. yüzyılda demokratik bir dünyanın ihtiyaçlarıyla uyumlu olacak şekilde dönüştürülmesi taleplerinden asla vazgeçmemeliyiz.

İki gün boyunca çeşitli arka planlardan gelen ve çeşitli Afrika ülkelerini temsil eden konuşmacılar, zengin bir bilgi ve deneyim birikimi sunmuştur. Görüşleri, Afrika'da eğitimin demokratikleşmesi ve dekolonizasyonu konularındaki zorlukların ele alınması açısından çok değerli olacaktır.

Bu mühim yolculuğa çıkarken; ortaklık ruhunun, kapsayıcılık ilkesine

bağlılığın ve Afrika için ve Afrika tarafından bir eğitim geleceği inşa etme kararlılığının bize rehberlik etmesine izin vermeliyiz.

Yükümlülüğümüz oldukça büyük, ancak burada toplanan kolektif irade ve deneyim, bu zorluğun üstesinden gelebileceğimize dair bana güven veriyor.

Bu sempozyumun sadece zihinlerin bulunduğu bir toplantı değil, Afrika'nın eğitim ortamını yeniden tanımlayacak fikirlerin, beklentilerin ve eylemlerin bir araya geldiği bir buluşma olmasını dilerim.

Evet, Çin Komünist Partisi lideri Mao Zedong'un 1956'da söylediği gibi "yüz çiçeğin açmasına ve yüz düşünce ekolünün birbiriyle yarışmasına izin vermek" gerekmektedir.

İlginiz için teşekkür eder, bu önemli konferansın verimli sonuçlarını sabırsızlıkla beklediğimi bildiririm. ■

KITASAL EĞİTİM KONFERANSI SONUÇ BİLDİRGESİ GÜNEY AFRIKA CUMHURİYETİ JOHANNESBURG 9/10 Aralık 2023

Afrika'da dönüştürücü ve kapsayıcı bir eğitim sistemini geliştirmek amacıyla Güney Afrika'da Southern Sun Hotel'de düzenlenen Kıtasa Eğitim Konferansının delegeleri olarak bizler, Afrika kıtasında eğitimin geleceğini şekillendiren önemli unsurları ele alma kararlılığımızı beyan ediyoruz.

Temel ilkelerimiz şunları içermektedir:

• Bir Yetkinleşme Aracı Olarak Eğitim:

Eğitimin, bilgi edinmenin ötesine geçerek sosyal, ekonomik ve siyasi dönüşümü hızlandıran güçlü bir yetkinleştirme aracı olduğuna inancımız tamdır. Nelson Mandela'nın haklı olarak ifade ettiği üzere: "Eğitim, dünyayı değiştirmek için kullanılacak en güçlü silahtır".

• Demokrasi, Özgürlük ve Eğitim:

Demokrasi, özgürlük ve eğitim arasındaki ayrılmaz bağın bilincinde olarak, sağlam bir eğitim anlayışının temel dayanakları olarak demokratik ilkeleri destekleme ve özgürlüğü koruma kararlılığımızı vurguluyoruz.

• Eğitimin Kolonizasyonu ve İstilas:

Tarihsel sınırlamalardan kurtulmak için sömürgeleştirilmenin eğitim üzerindeki etkisini ele almak çok önemlidir. Afrika'nın farklı perspektiflerini, ekonomik koşullarını ve anlatılarını yansıtan karşılanabilir bir modeli teşvik ederek eğitimi sömürgecilikten arındırmaya kararlıyız.

• Apartheid'in Kalıntılarından Kurtulmak:

Apartheid'in süregelen kalıntılarının üstesinden gelmek için, eğitime eşitlikçi bir yaklaşımla mücadele etmek elzemdir. Eğitim, tarihsel eşitsizlikleri ortadan kaldırarak uzlaşma ve yetkinleştirme için bir araç olarak hizmet etmelidir.

• Kültürel Bağlamın Önemi:

Eğitim modellerinin Afrika'nın zengin ve çeşitli kültürel değerleri ve ihti-

yaçları ile uyumlu hale getirilmesinin büyük önem taşıdığına altını çiziyoruz. Bu uyum, eğitimin sadece güncel değil aynı zamanda kapsayıcı olmasını ve özgün kimliklere ve geleneklere saygı gösterilmesini sağlar.

• Dil Hassasiyeti:

Dilin eğitimde hassas bir konu olduğunun bilinciyle, dil açısından kapsayıcılığı taahhüt ediyoruz. Başarılı bir eğitim ancak dil bariyerleri ortadan kaldırıldığında gerçekleştirilebilir ve eğitimin hangi dilden olursa olsun herkes için erişilebilir olmasını sağlar.

• Eğitime Yatırım:

Eğitime yatırım yapmanın hayati bir ihtiyaç olduğunun altını çizerek, üç yönlü bir yaklaşımla kaliteli eğitim ortamlarının sağlanması için yeterli kaynakların tahsis edilmesini savunuyoruz.

• Kaliteli Eğitim için Koşulların Oluşturulması:

Eğitim ortamları için temel hizmetlerin önemini göz önünde bulundurarak, elverişli koşulların yaratılması gerektiğinin altını çiziyoruz. Su ve elektrik gibi temel hizmetler, kaliteli eğitim için elverişli bir ortam yaratacak şekilde değerlendirilmeli ve garanti altına alınmalıdır. Çalışmalarımızı, ubuntu etiğinden ilham alarak eğitim hakları doğrultusunda yönlendiriyoruz.

• Çocukların Sosyal Sermayesi:

Çocukların sosyal sermaye olarak kabul edilmesi, eğitimi gelecek nesillerin güçlendirilmesine yönelik bir yatırım olarak görme taahhüdümüzün temelini oluşturmaktadır.

• Değişen Eğitim Trendleri:

Çocukların okul dışında kalmasının yarattığı zorlukların üstesinden gelmek için değişen ihtiyaçlara cevap verebilecek uyarlanabilir stratejiler gerekmektedir. Değişen trendlere hızlı bir şekilde yanıt vermeye, teknolojiyen yararlanmaya ve yenilikçi yaklaşımlar benimsemeye kararlıyız.

• Katılımcı Eğitim:

Eğitime yönelik katılımcı bir yaklaşımın önemini vurgulanması, kapsayıcılığı ve katılımı teşvik edecektir. Eğitim; öğrencilerin, toplulukların, öğretmenlerin ve sivil toplum kuruluşlarının katılımıyla eğitim süreçlerini şekillendirdiği işbirlikçi bir süreç olmalıdır.

• Politik ve İnsani Hakların Bağdaştırılması:

Politik hakların ve insani hakların arasındaki bağın tanınması, eğitimin bütünsel doğasını güçlendirmektedir. Kapsamlı bir eğitim sistemi sadece bilgi dağıtmaz, buna ek olarak adalet, eşitlik, insanlık onuru ve iyi yönetim gibi değerleri de öğretir.

• İletişim ve Dayanışma Ağlarının Oluşturulması:

Eğitim Enternasyonali (EE) ve farklı bölgesel sorumlu kurumlarla işbirliği yapmak, meşruluk kazanmak bakımından temel öneme sahiptir. Eğitimciler ve ilgili diğer taraflar arasında iletişim ve dayanışma ağlarının oluşturulması ve Afrika Birliği protokollerinden faydalanılması yoluyla Afrika'daki eğitim hedeflerimize yönelik çabalarımız güç kazanacaktır.

• Yoksulluğun Azaltılması:

Eğitimi, toplumların ve bireylerin ekonomik bağımsızlığını elde etmesi için gerekli olan temel faktör olarak tanımlıyoruz.

• Çeşitlilik için Ortak Girişimler:

Göçmenler ve mülteciler de dahil olmak üzere farklı geçmişlere sahip kişiler arasında ortak girişimleri teşvik etmek, kültürel anlayışı ve işbirliğini destekleyerek dünya çapında çeşitliliği yücelten uyumlu bir eğitim ortamı oluşturur.

• İlk Beş Yılın Önemi:

Yaşam boyu öğrenme ve başarı için temel oluşturan kaliteli okul öncesi eğitime duyulan ihtiyaç, çocukların hayat-

larının ilk beş yılının kritik önemine işaret etmektedir.

• Güvenlik ve Eğitim Arasındaki İlişki:

Eğitim ve güvenlik kavramlarının tanınması, güvenlik ve etkili bir eğitim modeli arasındaki karşılıklı bağımlılığın önemini vurgulamaktadır.

• BM Eşitlik Konseyine Etki Edilmesi:

Adil bir değerlendirme yapılmasını savunuyor ve çifte standartların ortadan kaldırılması çağrısında bulunuyoruz. Eğitim alanındaki eşitsizliklerin giderilmesi ve eşitlikçi bir yaklaşımın teşvik edilmesi için BM Konseyi ile aktif katılım ve işbirliğini teşvik ediyoruz.

• Projelerin Uygulanmasında Yapısal Yaklaşım:

Projelerin uygulanmasına yönelik yapısal yaklaşım, eğitim girişimlerinin etkili bir şekilde hayata geçirilmesi için elzemdir. Tüm eğitim projelerinde sistematik planlama, şeffaf süreçler ve hesap verebilirliğe duyulan ihtiyacı vurguluyoruz.

• Mülteci Çocukların Eğitime Erişimi

1998, 1996 ve 2008 yıllarında atılan olumlu adımlar takdir edilmekle birlikte, sözleşmeler ile politika uygulamaları arasındaki boşlukların doldurulması ihtiyacı üzerinde durulmaktadır. Mülteci çocukların eğitime erişimde karşılaştıkları kendine özgü güçlüklerin farkındayız. Eşitsizliğin giderilmesi ve eğitim olanaklarından yararlanmanın sağlanması için çabalar artırılmalıdır.

• Eğitimin Özelleştirilmesi

Herkes için kaliteli eğitime erişimin sağlanmasının önemini kabul ediyor ve eğitimin toplumun tüm üyeleri için erişilebilir kalması gerektiği ilkesini vurgulayarak özelleştirilmenin kamu tarafından finanse edilen eğitimin yerine geçmemesi gerektiğini belirtiyoruz. ■

“Artık yeni tür politika yapma tarzları geliştirilmeli”

Çalışmalarını Darmstadt'ta sürdüren ve son kitabı “Hegel'in Gölgesi” ilgiyle karşılanan yazar-yayıncı Yener Orkunoglu, toplumsal yaşamın tıkandığı koşullarda demokratik taleplerin dile getirilmesi yöntemi olarak “seçim boykotu” üzerine sorularımızı yanıtladı.

Giderek belirginleşen bir siyasi ve hatta ekonomik kriz sürecindeki Almanya'nın, güncel siyasi durumu dikkate alındığında, acaba seçim boykotlarının demokrasiden dışlanan kesimler için bir işlevi var mıdır? Kriz giderek derinleşiyor, ama toplumda bir başka (alternatif) arayış da yok gibi görünüyor. Sızce boykot tavrı nasıl gündeme girebilir, girmezse veya girerse neden?

YENER ORKUNOĞLU – Günümüzde bazı istisnalar dışında seçimleri boykot etmenin bir işlevi olmadığını düşünenlerden biriyim. Zaten görünmez bir boykot Almanya'da son yıllarda hep var olagelmıştır. Çünkü seçime katılma oranları sürekli düşmektedir. Bu düşüşün nedeni ise, toplumun belli kesiminin liberal demokrasiye olan güveninin giderek azalmasıdır. Boykot tavrının gündeme gelip gelmemesi, açıkça söylemem gerekirse, beni fazla ilgilendirmiyor. Sorudaki en ilginç konu şu: İnsanlar, gerçek bir alternatif göremiyor. İşte beni en çok ilgilendiren soru şu: Neden insanları çekecek bir alternatif ortaya çıkamıyor?

Bu soruya doyurucu cevap vermek için, dünya çapında özellikle kapitalist ülkelerde yaşanan siyasi krizin nedenlerini anlamaya çalışmalıyız. Siyasal krizin en temel nedeni 21'inci yüzyılda politikanın politiksizleştirilmesidir. Politiksizleştirme, politik öznelerin ortaya çıkmasını engellemeye yöneliktir. Bu konuyu biraz açmam gerekiyor.

Bu deyimle kastedilen şu: 20'nci yüzyılın son çeyreğinden itibaren gelişen bir olgu var: Muhalif politikaların yetersizliği, bir başka deyimle, politikanın eski gücünü yitirmesi söz konusudur. Bu yetersizliğin dört temel nedeni olduğunu düşünüyorum:

Birincisi, politika ile sosyolojinin ayrılması, yani partilerin, sosyal hareketlerden kopmuş olmasıdır. Sosyal hareketten kopuk olan politika, özünde politikanın etkisizleştirilmesi anlamına gelir. Politik partiler-hareketler, toplumsal hareketlerden (barış, çevre, kadın hareketi vd.) kopuk olarak, toplumsal hareketler de açık politik hedeflerden yoksun bir şekilde birbirini etkilemeden bir arada varlıklarını sürdürüyorlar. Dolayısıyla her iki hareket de etkisiz ve güçsüz kalıyor. Oysa 19'uncu ve 20'nci yüzyılda politik hareketler ve politik partiler, güçlü toplumsal desteğe sahipti. Örneğin işçi sınıfı partileri, gelişen güçlü işçi sınıfı hareketine dayanıyorlardı. Bugün böyle bir durum söz konusu değil.

GÜÇLÜ İŞÇİ SINIFI PARTİLERİ YOK

Bu durum ise bizi günümüzdeki politika yapma tarzının etkisiz olmasının ve güçsüz kalmasının ikinci nedenine götürüyor. Bir yanda neoliberal ideolojik saldırılar, diğer yanda Sovyetler Birliği'nin dağılması ve Avrupa'daki diğer sosyalist ülkelerin çökmesi, sosyalist ideallerin sönmesine yol açtı. Sosyalizme sempati duyan insanların büyük çoğunluğu, ideallerini yitirdiler. İdeallerin yitirildiği durumda, politikaya ilgisizlik yaygın hale gelir. Elbette bazı istisnalar hep var olmuştur.

Böylesi bir gelişmenin sonucu olarak da, politik partilerin sınıf çizgisi belirsiz hale geliyor; özellikle Avrupa'da sağ ve sol partiler arasındaki ayrımlar silikleşiyor; partiler birbirlerine benzi-

nedeni şuna dayanıyor: Günümüzde, devletin yönünü belirleyen partiler değil; partilerin politikalarını belirleyen, partilere egemen olan devletin kendisidir. Partilerin, devletin belirlediği sınırlar içinde kaldıkları müddetçe, etkin politikalar geliştirmeleri mümkün görünmüyor. Bu durum, en iyi biçimde Türkiye'de kendini gösteriyor. Bugün CHP ve İyi Parti gibi, kendini muhalefet partisi olarak gören partiler, esasen genel olarak devletin özel olarak AKP'nin koltuk değneği olmanın ötesine gidemiyorlar. Halkı, politik olarak mobilize edemeyen, halkı politik özne olarak görmeyen bu partiler, gerçek muhalif parti olmaktan uzaktırlar. Twitt atmayı, politika sanan böylesi parti yöneticileri, ancak “Twittçi Politikacı” olarak görülebilirler.

HALKI, POLİTİK OLARAK MOBİLİ-ZE EDEMİYEN, HALKI POLİTİK ÖZNE OLARAK GÖRMEYEN BU PARTİLER, GERÇEK MUHALİF PARTİ OLMAKTAN UZAKTIRLAR.

yorlar. Almanya'da Yeşiller Partisi, sağlaşıyor ve devlet partisi haline geliyor.

Sağ ve sol ideoloji arasındaki farklılıkların bulanıklaşması, en çok sağ partilerin işine yarıyor. Dünya çapında sağ partilerin yükselmesinin en önemli nedenlerinden biri, sosyalizm idealinin çekiciliğini kaybetmesidir. Ancak küresel kapitalizmin yarattığı sorunlar (işsizlik, yoksulluk, kadın-erkek eşitsizliği, savaşlar, milyonlarca göç, ekolojik sorunlar vd.) sol hareketi güçlendireceğine, sağ partiler güçlenmektedir. Zira bir yanda soğuk savaş döneminden kalan sosyalizm düşüncesi, ayrıca sosyalizmin çekiciliğini yitirmesi sağ partilerin güçlenmesine yol açıyor.

Bugün işçi sınıfının çıkarlarını temsil eden güçlü partiler yok. İşçi sınıfı, kendi sınıf çıkarlarına ters düşen partileri destekleyebiliyor. Fransa'da milliyetçileri, Türkiye'de ise din tüccarlarını destekliyor. Hemen hemen bütün partiler, devlet ile özdeşleşme ve devletle iç içe geçme eğilimindedir. Kısacası işçi sınıfı kendine yabancılaşıyor. Bilinçten yoksun bir sınıfın, gerçek sınıf olarak görülüp görülemeyeceği sorunu ortaya çıkıyor. İşçi sınıfının nesnel varlığı, otomatik olarak onu öznel ve aktif bir sınıf konumuna yükseltmiyor. Onu yönlendiren bir öncü parti olmadan, işçi sınıfı burjuva sistemini ayakta tutan güç oluyor. En büyük sorun ise öncü ile sınıf arasında bağ kurmanın 21'inci yüzyılda büyük bir dönüşüm geçirmesidir. Kitleli olmayan öncüler ve öncüsü olmayan kitleler sorunu, yakıcı bir sorun olarak karşımıza çıkıyor.

Hedefini ortaya koyamayan ve iradesini gösteremeyen bir sınıf, gerçek bir sınıf olabilir mi? Bu nedenle birçok kategoriyi (parti, sınıf, sınıfla bağ meselesi vb.) gözden geçirmek durumundayız.

Günümüzdeki politik partilerin sosyal hareketlerden kopmasının üçüncü

Dikkate alınması gereken bir nokta ise, politikanın toplumsal tabandan ve kültürden bağımsız olarak düşünülmesidir. Politik canlılık, esas olarak toplumsal hareketin yarattığı kültürden kaynaklanır. Türkiye'de 1960'lı yıllarda kültür ve siyaset arasında yaşanan etkileşim, politik bir canlanma yaratmış ve bu politik canlılık, devrimci örgütlerin ortaya çıkmasına zemin hazırlamıştı.

Kültür ve siyaset arasındaki etkileşimin ortadan kalkması durumunda, politik canlılık kaybolur. İdeallerin ve toplumsal amaçların olmaması, sosyalizm idealinin silikleşmesi, politik canlanmanın önündeki engellerdir. Ayrıca ezilen toplumsal sınıflar, egemen sınıfların ideolojik baskısı ve kültürü altında olduğu için, politik canlılık kolay kolay açığa çıkamıyor. Bu çemberin nasıl kırılacağı sorusu önümüzde duruyor.

Günümüzde politikanın etkisiz ve güçsüz olmasının dördüncü nedeni, medyanın etkin olmasıdır. Geçmişte kamuoyunu etkileyen partilerdi. İleri sürdükleri görüşleriyle, polemiklerle, tartışmalarla ve devlete yönelttikleri eleştiriler aracılığıyla kamuoyunu etkiliyorlardı. Oysa günümüzde, sermaye ve devlet ile bağlantılı olan medya, kamuoyunun görüşlerini etkileme, politik partilerin görevini elinden alarak, hayatın ve düşüncenin her alanını sömürgeleştirme çabasında.

SEÇİMLERİ BOYKOT TAKTİĞİ

Tüm bu nedenleri dikkate aldığımızda, yeni düşünceler ve yeni politik yapma tarzının geliştirilmesi gerektiği gündeme geliyor. Çağımızda 19'uncu ve 20'nci yüzyılın düşünce biçimlerinin bir sonucu olarak, Avrupa'da muhalif siyasetin etkisiz kalması, önemli ölçüde Avrupa'da sosyalizm anlayışının yetersizliği ile ilgili. Bu ise başka bir tartışmanın konusudur.

Seçim boykotları hangi koşullarda politize olmuş meşru bir demokratik eylemdir? Boykotun bir yoksayma değil, son tahlilde krizin vurduğu insanların “korunmacı tepkisi” olduğunu düşünürsek, “boykot demokratikliğini” özellikle Avrupa'da nasıl değerlendirmek gerekiyor? Görüşünüz nedir?

YENER ORKUNOĞLU – Seçimleri “boykot” taktiği, esas olarak kitle hareketinin yükseldiği, devrimin geliştiği dönemde uygulanacak bir taktiktir. Bu konuda en iyi örnek 1905 Rus Devrimi sırasında yaşanan boykot örneğidir.

Rusya'da 1905 Şubat ayında “anayasa” hazırlamakla görevlendirilen Bulygin, hazırladığı anayasayı ve seçim yasasını, ancak 6 Ağustos 1905 tarihinde kamuoyuna sunar. Ne var ki, bu anayasa taslağı yeterince toplumsal destek görmez. İşçiler, köylüler, entelektüeller ve diğer muhalif güçler bu anayasayı ciddiye almazlar. Çünkü Bulygin, dumayı sadece bir danışma organı olarak düşünmüştü, yasa yapma yetkisi yoktu. Böyle bir meclis, halk temsilcilerini içermeyeceği için toplumun çeşitli kesimlerinden tepkiler yükselir. Kırsal bölgelerde köy halkını ilgilendiren yerel işlere bakan (yol yapımı, hastane, okul vb.) yerel yönetim örgütü olan Semstwo gibi liberal örgütler de gerçek bir kurucu meclis talep ederler. Toplumun çeşitli kesimlerinin katıldığı toplantılarda ve konferanslarda, Bulygin Anayasası reddedilir. Kişilerin dokunulmazlığını, fikir ve toplanma özgürlüğünü garanti altına alacak bir anayasa ve meclis talebi yükselir.

Liberal entelektüellerin politik örgütü olan “Verband der Verbände” 1905 Mayıs'ında yaptıkları konferansta ilkin “Bulygin Duması”nı boykot etme kararı alırlar (daha sonra fikirlerini değiştirirler.) Lenin'e göre burjuvazinin sol kanadını oluşturan liberal entelektüeller bile, Bulygin Duması'nı reddederken, Bolşevikler onlardan geri duramazdı. Eylül 1905'de Bolşevikler, Bulygin Duması'na boykot ilan eder ve onların meclis karikatürünü boşa çıkarma hedefini koyarlar. İşçi sınıfının Ekim 1905 politik grevi “Bulygin Duması”nı başarısızlığa mahkûm eder. Politik greve yarım milyon işçi katılır ve “Bulygin Duması” toplanmadan, tarihin çöplüğüne fırlatılır. Gelişen politik grev, Çarlık rejimini politik özgürlükleri tanımaya zorlar.

Bu olayı anlatmamın nedeni, boykotun hangi koşullarda etkili olduğunu göstermektir. Elbette tarihte başka ülkelerden yaşanan bir örnek diğer ülkeler için geçerli olmaz ve örnek teşkil etmez. Çünkü her ülkenin kendine özgü bir tarihi, kültürü ve politik anlayışı vardır. Dolayısıyla başka ülkelerden kopya çekmeyi önermiyorum. Çağımızda, bir seçimi başarısızlığa mahkûm etme olanağı olmasa bile, boykot olmaz demek istemiyorum. Yeni alternatiflere dikkat çekme amacıyla, seçimleri boykot etmek neden mümkün olmasın?

SOMUT KOŞULLARIN ANALİZİ ŞART

Seçim boykotlarına Almanya'da kimler ve neden karşı çıkıyor veya çıkabilir? Karşı çıkanların veya çıkacakların, aslında da tüm sistemin temsil ettiği kesimler kimlerdir?

YENER ORKUNOĞLU - Tarihsel olarak, boykota karşı olanlar, genellikle var olan düzenin devamından yana olanlardır. Öte yandan boykottan yana olanlar da, esas olarak düzenin değişmesinden yana olan güçlerdir. Ancak sol hareketin bazı kesimlerinde keskin devrimcilik sanılan "müzmin boykotçuluk" hastalığı çok yaygın. Somut koşulların analizi olmadan seçimleri boykot etmek, gerçekliği tek yanlı ve dolayısıyla eksik okumaktan kaynaklanıyor.

Bu noktada son olarak şunu vurgulamak isterim: Politikada determinist veya iradeci yaklaşımlar, bizi tek yanlı yaklaşıma mahkûm ediyor. Asıl sorun, birbirini bütünüleyen bu iki yaklaşımın neden birbirine karşıt olarak görüldüğüdür. Determinist olanlar iradeci yaklaşımı, iradeci yaklaşımı benimseyenler ise determinizmi küçümseme ve reddetme eğilimindedirler. Determinizm, insanın aktif bilincini ve iradesini önemsiz görür. Volontarizm (iradecilik) ise maddi koşulları dikkate almadan irade ve bilince aşırı önem verir. Determinizm nesnellığı, volontarizm ise öznelliği abartıp radikalleştirir.

İlk soruda anlattıklarımın çıkarılması gereken sonuç şudur: 21'inci yüzyılda, seçim odaklı bir politika anlayışından farklı olan yeni tür politika yapma tarzlarının geliştirilmesi gerekir. Örneğin, tek oy sistemine dayanan seçim sistemi yerine, toplumsal grup-

ların (sendikaların, meslek odalarının, öğrencilerin, çevre hareketinin, örgütlü kadın hareketinin vd.) kendi temsilcilerinden oluşan bir halk meclisi düşüncesi neden savunulmasın?

Biliyoruz ki, özellikle yerel seçimlerde seçimlere katılım çok düşük. Ulusal düzeyde de katılım oranı AB'nin büyükleri nezdinde geriliyor, toplumlar ilgisizleşiyor, "Artık bunlardan bize hayır yok!" duygusu yayılıyor.

Tek meşru tepkinin sandıktan uzak durmak olduğunu düşünüyor insanlar... Neredeyse yıllarca (Belçika, Hollanda vs.) bazı ülkelerde hükümet kurulamıyor seçimlerden sonra, ama işler bir biçimde sürüyor. Seçimler politik meşruiyet sağlayamadığında, söz konusu meşruiyet nasıl tesis ediliyor? Örneğin seçimlere katılım oranının temsil yetkisini ortadan kaldıracak kadar gerilediği durumlarda?

YENER ORKUNOĞLU - Avrupa'da seçimlerde katılımın düşmesi genel olarak 'politik bıkkınlık' duygusundan kaynaklanıyor sanıyorum. Politik bıkkınlık ise, devlet karşısında politik partilerin güçsüz olmasına dayanıyor ki, bu durumu politik kriz olarak değerlendirdim.

Seçime katılım oranının düşmesi sonucu, politik meşruiyet sorunu gündeme geliyor. Bu nokta, sorduğunuz önemli soruyu karşımıza çıkarıyor: Seçimler politik meşruiyet sağlayamadığında, söz konusu meşruiyet nasıl tesis ediliyor?

MEDYANIN KORKUNÇ GÜCÜ

Bu konuyla ilgili bir Noam Chomsky'nin "Korsanlar ve İmparatorlar" başlıklı küçük incelemesinin ön-

sözündeki bir anekdotu anımsatmak istiyorum:

Aziz Augustine Büyük İskender'in esir aldığı bir korsanın hikâyesini anlatır. İskender korsana "Hangi cesaretle denizlerde saldırganlık yapabildin?" diye sorar. Korsan "Sen hangi cesaretle tüm dünyaya saldırdın?" diye cevaplar. Ve konuşmasını şöyle sürdürür: "Ben sadece çok küçük bir gemiye sahip olduğum için korsan diye adlandırılıyorum, sense aynı şeyi çok büyük bir donanmayla yaptığın için imparator olarak adlandırılıyorsun." Aziz Augustine korsanın cevabını "çok zekice ve mükemmel" bulduğunu söyler.

Burada belirleyici sözcük "büyük donanma" sözcüğü. Bu sözcüğü şöyle yorumlayabiliriz. Kültür endüstrisi ve medya, meşruiyet sağlamaya hizmet eden ve halkın bilincini ve kültürünü kolonileştiren büyük kuruluşlar olarak karşımıza çıkıyor.

Burada kültür ile politika arasındaki etkileşimin önemi gözler önüne çıkıyor. Mao, kültür devrimine önem vermişti. Ama geri ülkelerde kültür devriminden önce, ilkin devrimci teorinin yaratılması gerektiğini ortaya koymuştu. Çağımızda devrimci teori olmadan, yeni bir politika yaratmak mümkün görünmüyor. Devrimci teori ise "Praxis" ile ilişki içinde şekillenebilir.

Bazı sol hareketler, amaç ve aracı birbirine karıştırmaktadırlar. Bir başka deyişle, teori ve politikayı birbirinden ayırmakta zorlanıyorlar. Bakış açım göre teori, amacı saptar; politika ise hangi araçlarla amaca gidileceğini, hangi aracın nasıl kullanılacağını ortaya koymaya çalışır. Teorik taviz vermek, amaçtan vazgeçmek demektir. Dolayı-

ıyla teorik taviz, hedeften, sosyalizmden uzaklaşmak demektir. Teori, hedefi belirler, amacı saptar. Bir örgüt veya birey, amacını özgürce belirler. Ancak teori için geçerli olan şey, politika için geçerli değildir. Teori, bir örgütün veya bir bireyin iradesi tarafından belirlenir. Politik strateji ve taktikler ise sınıflar arasındaki güçler dengesine, bilinç düzeyine vb. bağlıdır. Yani politika, amaca ulaşmak için çeşitli toplumsal gruplarla uzlaşmayı, ittifak kurmayı gerektirir. Her ittifak, bir anlaşma ve uzlaşma demektir. Her anlaşma ve uzlaşma ise ittifak kuranların birbirlerine taviz vermesini, bazı taleplerinden geçici olarak vazgeçmesini gerektirir. Sol hareketin çeşitli kesimlerinde politik uzlaşmalar konusunda yanlış anlayışlar bulunmaktadır. Bu yanlış anlayışlar ise sol hareketleri zayıflatmaktadır. Teori üretmeyen ve bir araya gelemeyen sol, hiçliğe mahkûm görünüyor. Bu hiçlikten kurtulmanın yolunu bulmak zorundayız.

Teorik ve politik hiçlikten kurtulmak için ilk adım, solun, çağın koşullarına uygun politika yapma tarzı üzerine birbiriyle tartışmaya, polemik yapmaya girişmesi olabilir. Bu yolun doğru olduğunu düşünüyorum. Parçalanmış bir sol, politik güç olamaz. Yeni biçimde politika yapma, yöntemler üzerine düşünme ve tartışma, kanımca sol kültürün yetersizliğine olanak sağlayarak, sol politikaların güçlenmesine zemin hazırlar.

Politik öznelere saptamak ve ortaya çıkarmak son derece önemlidir. Bu konu ise, Avrupa sosyalizmi ile geçmişteki Rusya ve günümüzdeki Çin sosyalizminin politik öznelere arasındaki farkı gündeme getirir ki, bu ayrı bir tartışmanın konusu olabilir.

■

Şener Elcil

İngiliz koloni yönetimi, 1960 yılında Kıbrıslı Türkler ve Kıbrıslı Rumların siyasi eşitliği temelinde kurulan Kıbrıs Cumhuriyeti'ne yönetimi devrederek ve iki bölgede egemen askeri üsler olarak adadan ayrılmıştır. Kurulan bağımsız Kıbrıs Cumhuriyeti'nin toprak bütünlüğünü ve anayasasının korunması sorumluluğu garantör ülkeler Türkiye, Yunanistan ve İngiltere'ye verilmiştir.

Ayrılkıç etnik faaliyetler 1963 yılında toplumsal çatışmaya dönüştüğünden iki toplum fiziki olarak da bölünmüştür. Bu silahlı çatışmalar sonucu Kıbrıslı Türkler devletten dışlanmış ve 1974 yılına kadar Türkiye'den adaya gizlice gönderilen subayların yönetimindeki 'Türk Mukavemet Teşkilatı' isimli yeraltı örgütünün idaresinde adanın %5 enklavlarında yaşamak zorunda bırakılmıştır.

1974 yılında, Rum toplumu içinde yaşanan sol sağ kavgası ve ardından faşist Yunan Cuntasının organize ettiği askeri darbe sonucunda yaşananlar, Türkiye'nin garantör ülke olarak askeri müdahalesini getirmiştir.

Haklı gerekçelerle, uluslararası hukuka uygun yapılan bu müdahale etnik temelde bir savaş ve işgale dönüşmüştür. Adanın kuzeyinde yaşayan yüz yetmiş bin Kıbrıslı Rum etnik temizlikle güney Kıbrıs'a sürülmüş, elli bin Kıbrıslı Türk de güvenlik gerekçe gösterilerek, adanın kuzeyine toplanmak zorunda

birakılmıştır. Adanın toplam alanının %37'si işgal edilerek, Rum mülklerine 'ganimet' adı altında el konulmuş, ada fiziki olarak ikiye bölünmüştür.

Türkiye, adamızın kuzeyini 'Türkleştirme' politikası çerçevesinde yerleşim ve coğrafi yerlerin tarihi isimlerini değiştirmiş, Kıbrıslı Türklerle yasal düzenleme yaparak zorla soy isim aldırılmış, Kıbrıs lirası yerine Türk lirası kullanımını zorunlu hale getirmiş ve kendi kontrolünde Kıbrıs Türk Federe Devleti adı altında kukla bir yönetim oluşturmuştur.

Oluşturulan bu kukla rejimin yasaları gereği, asker, polis, itfaiye doğrudan Ankara Genel Kurmaylığına bağlanmış, TC elçisi protokolde başbakandan üste konmuş, Kıbrıslı Türk bir subayın üst düzey rütbe alması yasaklanmış, Merkez Bankası müdürü, Sivil Savunma Teşkilatı başkanı Türkiye'den atanmaya başlanmıştır. Tüm bu gelişmeler yaşanırken, 1975 yılında Kıbrıslı Rumların adanın kuzeyinde bıraktıkları mülkleri işlemek bahanesinin arkasına saklanarak, Türkiye'den topraksız köylüler, sistematik olarak adaya göç ettirilerek, bunlara vatandaşlık ve Rumların terk ettikleri taşınmaz mallar verilerek hukuka aykırı tapulanmıştır. 12 Ağustos 1949 tarihli, savaş zamanında sivil kişilerin korunmasına ilişkin 4. Cenevre Konvansiyonuna aykırı yapılan bu uygulama bir 'savaş suçu' olmasına

rağmen, hala daha tüm hızı ile devam etmektedir. Bu suçu gizlemek için, nüfus sayım sonuçları yanıltıcı rakamlarla ifade edilmekte veya nüfus sayımı yapılmamaktadır. Yapılan tahminlere göre adanın kuzeyinde en iyi ihtimalle 135 bin Kıbrıslı Türk olduğu düşünülmüşken, toplam nüfusun 800 ile bir milyon olduğu konuşulmaktadır. 2008 yılında, Kıbrıs Türk Öğretmenler Sendikası'nın

hazırlattığı çalışma ile raporlanmıştır.

Değiştirilen demografik yapı ve dağıtılan vatandaşlıklar nedeni ile seçimler bir tiyatroya dönüşmüştür. Türkiye'nin istemediği hiçbir kimsenin demokratik seçim yolu ile seçim kazanması imkânsız hale getirilmiş, hepsinden önemlisi Kıbrıslı Türklerin siyasi iradesi gasp edilmiştir. Yıllara göre seçmen sayısı aşağıda gösterildiği gibidir:

Yıllar	Seçmen Sayısı
1976	75,781
1981	84,693
1985	94,227
1990	101,172
1995	113,398
2000	126,675
2005	147,823
2010	164,072
2015	176,916
2020	199,029

yaptığı bir araştırmada öğrencilerin sadece %34'unun anne ve babasının Kıbrıslı Türk olduğu %1 civarında 3. Ülke vatandaşı ailelerin çocukları ve %65 TC vatandaşı insanların çocuklarının okullarda okuduğunu ortaya çıkmıştır.

Demografinin bilinçli olarak değiştirildiği, Avrupa Konseyi'nin 1992 yılında İspanyol parlamenter Alfons Cuco'ya

2023 yılında Türkiye'deki seçimlerde oy kullanan ve kuzey Kıbrıs'ta yaşayan Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarının sayısı 140,111 olarak açıklanmıştır.

Bu gerçekler ışığında kuzey Kıbrıs, XXI. Yüzyıl sömürgeciliğine en güzel örnek olarak gösterilebilir.

■

Yücel Özdemir: "Almanya'da seçim boykotu savunulmuyor"

Çalışmalarını uzun yıllardır Köln'de sürdüren Evrensel Gazetesi muhabiri ve yazar Yücel Özdemir, sorularımızı yanıtlayarak, seçim boykotu taleplerinin neden Federal Almanya gündemine girmediğini değerlendirdi.

Giderek belirginleşen bir siyasi ve hatta ekonomik kriz sürecindeki Almanya'nın, bu güncel siyasi durumu dikkate alındığında, acaba seçim boykotlarının demokrasiden dışlanan kesimler için bir işlevi var mıdır? Kriz giderek derinleşiyor, ama toplumda alternatif bir arayış da yok gibi görünmüyor. Sizce boykot tavrı nasıl gündeme girebilir, girmezse veya girerse neden?

YÜCEL ÖZDEMİR – Almanya'da içinden geçtiğimiz sürecin en belirgin özelliklerinden bir tanesi hükümet partilerinin sürekli güç kaybetmesi. Yapılan pek çok kamuoyu araştırmasında hükümete güven azalıyor. Ama aynı şekilde muhalefet partileri de geniş kesimler tarafından çok fazla destek görmüyor. En son Bavyera ve Hessen eyaletlerinde yapılan seçimler bunu bir ölçüde gösterdi. Hükümet partilerine halk içerisinde tepkinin arttığı, güvensizliğin büyüdüğü koşullar burada boykot ne kadar gerçekçi bir yaklaşım onu düşünmek gerekiyor. Asıl önemli olan bu türden "siyasi krizlerde" yapılması gereken güçlü ve doğru bir alternatif yaratmaktır. Eğer bu yaratılabilir ise bir güce dönüşebilir ve seçimlerde olumlu anlamda sonuçların elde edilmesine yardımcı olabilir. Bu nedenle sistem partilerinin kriz içerisinde olduğu dönemlerde boykotun doğru bir yöntem olacağına inanmıyorum. Tersine bu koşullarda geniş kitlelerin güvendiği inandığı programları ortaya çıkarmak onun propagandasını yapmak ve böylece toplumsal değişimin önünü açmak en doğru olanı. Aksi takdirde boykot ile elde edilen güç de heba olmuş olur.

Seçim boykotları hangi koşullarda politize olmuş meşru bir demokratik eylemdir? Boykotun bir yoksayma değil, son tahlilde krizin vurduğu insanların "korunmacı tepkisi" olduğunu düşünürsek, "boykot demokratikliği" özellikle Avrupa'da nasıl değerlendirilmek gerekiyor?

YÜCEL ÖZDEMİR – Elbette politik mücadelelerde seçimlere katılmama, boykot yapma gibi yöntemlere başvurulabilir. Tarihte de bunun pek çok örneği var. Boykot eğer gerçek anlamda demokratik bir yarışın olmasının koşulların yoksa, seçimlere katılma hakkı elinden alınıyorsa, siyasi bir parti ya da örgüt olarak seçimlere girilmesine izin verilmiyorsa o zaman boykot en demokratik ve meşru haktır. Çünkü belli bir kesimin politik iradesinin, taleplerinin, çö-

gandalarını rahat bir şekilde yapıyorlar ve seçimlere katılıyorlar. Bütün bunlar bize mevcut siyasi akımların seçimlere katılıp bir güç elde etme peşinde olduğunu gösteriyor. Tarihsel olarak da Almanya'da seçimlerde boykota pek başvurulmamıştır. Kasım devrimi, ardından Weimar Cumhuriyeti döneminde Almanya Komünist Partisi seçimlere katılarak önemli bir güç haline gelmiştir. Hitler faşizmi döneminde ise bütün parti ve akımlar yasaklanmıştır. Eğer

▼
ULUSAL DÜZEYDE DE KATILIM ORANI AB'NİN BÜYÜKLERİ NEZDİNDE GERİLİYOR, TOPLUMLAR İLGİSİZLEŞİYOR, "ARTIK BUNLARDAN BİZE HAYIR YOK!" DUYGUSU YAYILIYOR.

züm önerilerinin duyurmasının önüne geçiliyor ve seçimlere katılması bu nedenle engelleniyor. Bu durumda mevcut olanlardan farklı çözümleri olanların yapabileceği tek bir şey kalıyor o da boykot yöntemine başvurmak.

Seçim boykotlarına Almanya'da kimler ve neden karşı çıkıyor veya çıkabilir? Karşı çıkanların veya çıkacakların, aslında da tüm sistemin temsil ettiği kesimler kimlerdir?

YÜCEL ÖZDEMİR – Almanya'da bilemediğim kadarıyla şu anda seçim boykotu savunan herhangi bir parti ve akım yok. Kendisini sol, sosyalist, komünist olarak tanımlayan parti ve akımların çoğu Almanya'da seçimlere katılabiliyor. Bunların bir kısmı seçimlere katılma yeterliliğini sağlayamadığı için katılamıyor. Gerekli olan imzayı toplayamadıkları için seçim dışında kalabiliyorlar. Keza aşırı sağcı, neonazi parti ve akımlar da seçim döneminde propa-

gandalarını rahat bir şekilde yapıyorlar ve seçimlere katılıyorlar. Bütün bunlar bize mevcut siyasi akımların seçimlere katılıp bir güç elde etme peşinde olduğunu gösteriyor. Tarihsel olarak da Almanya'da seçimlerde boykota pek başvurulmamıştır. Kasım devrimi, ardından Weimar Cumhuriyeti döneminde Almanya Komünist Partisi seçimlere katılarak önemli bir güç haline gelmiştir. Hitler faşizmi döneminde ise bütün parti ve akımlar yasaklanmıştır. Eğer

Biliyoruz ki, özellikle yerel seçimlerde seçimlere katılım çok düşük. Ulusal düzeyde de katılım oranı AB'nin büyükleri nezdinde geriliyor, toplumlar ilgisizleşiyor, "Artık bunlardan bize hayır yok!" duygusu yayılıyor. Tek meşru tepkinin sandıktan uzak durmak olduğunu düşünüyor insanlar... Neredeyse yıllarca (Belçika, Hollanda vs.) bazı ülkelerde hükümet kurulamıyor seçimlerden sonra, ama işler bir biçimde yürüyor. Seçimler politik meşruiyet sağlamadığında, söz konusu meşruiyet nasıl tesis ediliyor?

Örneğin seçimlere katılım oranının temsil yetkisini ortadan kaldıracak kadar gerilediği durumlarda bu nasıl olur?

YÜCEL ÖZDEMİR – Almanya'dan başlayarak birçok ülkede son yıllarda seçimlere katılım oranlarının düştüğü doğrudur. Bunun en başlıca nedeni seçime katılan partilerin, özellikle büyük partilerin geniş kesimlere yeni bir şey söyleyememesidir. Ondan kaynaklanıyor. İzlemiş olduğu politikalar nedeniyle güç kaybeden sistem partileri geniş emekçi kesimler arasında oy kaybına uğruyorlar. Bu nedenle insanlar bu partilere oy vermek istemiyorlar. Dolayısıyla sandık başına gitmeyi de tercih etmiyorlar. Bir diğer önemli faktör ise, sandık başına gitmenin mevcut sorunları çözmeyeceğine dair inançtır. Bu aslında yaygın bir görüş. Gerçekten de partilerin çoğu seçimlerden önce söylediklerini seçimlerden sonra unutupuyorlar, vaatlerini yerine getirmiyorlar. Bu nedenle de seçimle fazla bir şeyin değişmeyeceği görüşü öne çıkıyor haksız da değil. Bunun bireysel bir boykot olduğu söylenebilir ancak örgütlü bir boykot olmadığı için bir etkisi de olmuyor. Bunu en iyi Avrupa Parlamentosu seçimlerinde görmemiz mümkün. Seçimlere katılım oranları genellikle yüzde 50'nin altında kalıyor. Ama buna rağmen demokrasinin gereği olarak seçim kabul ediliyor ve uygulamaya geçiliyor.

Bu, bize, Avrupa'da seçime katılım oranları çok düşük olsa da, sistemin umurunda olmadığını gösteriyor. Yani demokrasiyi bir sorun olarak görmüyorlar. Sonuçta seçilenler hiçbir şey olmamış gibi işlerini yapmaya devam ediyorlar. Benzer bir durumu yerelden başlayarak genele kadar değişik ülkelerin yerel ve ulusal parlamentolarında da görmemiz mümkün. Egemen burjuva siyaseti için seçim demokrasisi çoğu zaman bu nedenle ayakları havada, çıkarılara dayalı bir işleyiş olmaktan öteye gitmiyor.

İmdat Ulusoy

Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü (UNESCO)

ölümünün 50. yılında 2023 yılını "Aşık Veysel Yılı" olarak ilan etti

*Ben gidersem
sazım sen kal
dünyada...*

• Yunus Emre geleneğinin son temsilcisi Aşık Veysel de, Pir Sultan Abdal, Kaygusuz Abdal, Köroğlu, Karacaoğlu, Dadaloğlu ve Anadolu topraklarında bu geleneğe yetişmiş daha onlarca halk ozanlarından biridir. Hem ülke içinde hem de yurt dışında 2023 yılı boyunca çeşitli etkinliklerle anılmakta ve tüm yönleriyle tanıtılmaktadır.

• Eserleri sadece Türkiye içinde değil yurt dışında da çalınıp söylenmektedir. Amerikalı elektrogitar virtüözü Joe Satriani 2008'de çıkardığı albümde "Aşık Veysel" isimli bestelediği enstrümental bir esere de yer verdi.

• Türkiye'de eserleri, hem ülke dışında hem ülke içinde başta Fazıl Say olmak üzere; Tarkan, Barış Manço, Selda Bağcan, Haluk Levent ve Hümeysra gibi birçok sanatçı tarafından yorumlandı.

22 Kasım 1963 yılında ABD başkanı J. F. Kennedy bir suikast sonunda öldürüldüğünde, Şikago Radyosu sunucusu dinleyenlerine onun bir türküsünü dinletir. Dinleyicilerden birisi, programı sunan görevliye, şarkının sözlerini anlayıp anlamadığını sorunca, şu karşılığı alır: "Doğrusu şarkının sözlerini şu anda burada hiç birimiz anlamıyoruz. Ama melodisi o kadar etkileyici ki, şu anda içinde bulunduğumuz durumu bundan daha iyi anlatacak başka bir müzik olamaz..." diyerek dinleyicilerine Aşık Veysel'in türküsünü dinletmeye devam eder o gün.

Aşık Veysel'in müziğinin sadece Anadolu coğrafyası ile sınırlı olmayıp, evrensel boyutu ve tınısını anlatma bakımından oldukça çarpıcı bir örnektir bu.

A. Veysel, gerçek adıyla Veysel Şatıroğlu, 25 Ekim 1894 Sivas-Şarkışla doğumludur. Çocukken çiçek hastalığı nedeniyle görme yetisini kaybeder. Babasının oyalansın diye eline verdiği küçük bir saz hayatının dönüm noktası olur. Kendi kendine çalarak ve çevresinden duyup dinledikleriyle adeta bir mucize yaratır. Gözleri görmediği halde

çalıp söylemeyi ilerletir. Şiirlerini türkü formunda söyler ve tüm eserlerinde hoşgörü, sevgi, çevre ve doğa dostu gibi konuların yanısıra, yaşamı boyunca barıştan ve sevgiden yana şiir ve türküleriyle artık iyice tanınmıştır. Türkiye'de aşıklık geleneğinin en önemli temsilcilerinden birisi olarak kabul gören Veysel, Türkçe dilini de yalın ve güçlü bir şekilde kullanmasıyla da takdir edilir ve çok sevilir.

Onu ilk keşfeden yazar, şair ve siyasetçi Ahmet Kutsi Tecer olmuştur. O dönemde Sivas Milli Eğitim Müdürü iken

ona Anadolu'nun her yöresinden insanlar kazandırdı. Yaşar Kemal, Ruhi Su, Ümit Yaşar Oğuzcan'la da bu vesileyle dostluklar kurdu. Anadolu'da bir çok yörede ozanlar bayramını kendisi organize etti.

TÜRKİYE'DE AŞIKLIK GELENEĞİNİN EN ÖNEMLİ TEMSİLCİLERİNDEN BİRİSİ OLARAK KABUL GÖREN VEYSEL, TÜRKÇE DİLİNİ DE YALIN VE GÜÇLÜ BİR ŞEKİLDE KULLANMASIYLA DA TAKDİR EDİLİR VE ÇOK SEVİLİR.

düzenlenen ozanlar bayramında onunla tanışır ve bir daha peşini bırakmaz. O yüzden A. Veysel de ondan hep, "Dilimin bağıni o çözdü" diye söz etmiştir.

Anadolu aydınlanmasında büyük rol oynayan Köy Enstitülerinin tüm ülkedeki eğitim seferberliğinin okuma yazma bilmeyen öğretmeni idi. Saz öğreticiliği

gizli sırlarım var" diyecek kadar nüktedandı.

DP yönetimi 1950'li yıllarda baskıcı anlayışla Vatan Cephesi'ni kurunca, „Vatan tüm halkındır, kim kovar kimi“ diyecek kadar cesur ve birleştiriciydi. Eserlerinde yalın bir dili ustalıklı kullanır.Yaşama sevinciyle hüznün, iyim-

serlikle umutsuzluk şiirlerinde içiçedir. Doğa, toplumsal olaylar; din ve siyasete ince eleştiriler yönelttiği şiirleri de vardır. Ölümünden sonra hepsi, "Bütün Şiirleri" adıyla (1984'te) tekrar yayınlandı.

Kırsal kesimde, köyde anası kendi anlatımıyla, onu bir kayanın dibinde doğurmuştu. Vasiyeti de yine aynı şekilde idi, "o kayanın dibinde" gömülmek istedi. Ölümle doğumu böylece aynı yere koydu. 21 Mart 1973 günü doğduğu köy Sivrialan'da hayata gözlerini kapadı.

Ölümünden sonra hakkında en çok şiir yazılan ozan oldu. Onunla ilgili çok kitaplar yazıldı. Yaşamı hakkında sinema filmleri ve belgesel filmler çekildi. Bugün onun eserlerini söylemeyen şarkıcı veya türkücü yok gibidir.

Prof. Dr. Ahmet Taner Kışlalı'nın kültür bakanlığı döneminde, 1978'de Sivrialan'da yaşadığı ev satın alındı. Evi devlet tarafından müze yapılan ilk ozan oldu.

Ölümsüz olmanın sırrını, felsefi bir yaklaşımla, ünlü "Kara Toprak" şiirinde dile getirdi.

(...)

"Her kim ki olursa bu sırta mazhar
Dünyaya bırakır ölmez bir eser
Gün gelir Veysel'i bağına basar
Benim sâdik yârim kara topraktır"

Türküleriyle ve şiirleriyle ölümsüzlüğe ulaşan bu büyük ozanı, 50. ölümsüzlük yılında bir kez daha türküler dolusu özlem, saygı ve sevgiyle anıyoruz.

Adı eserleriyle birlikte çağlar boyu yaşayacaktır...

15 Eylül 2023, Bremen

PD Dr. Yeşim Kasap Çetingök
Oberösterreich Pedagoji Yüksekokulu

Okul – Dış ve Öz Denetim – Disiplin

likler, öz denetim, güvenlik ve görüş üstünlüğü, sakinlik, tutarlılık, adalet ve yardımseverliktir. Böyle bir "iyi öğretmen", talepleri katı ama makul, öğrencilere bağımsız olarak çalışmaları için alan verirse, ilerlemeyi ve başa çıkma hissini öğrencilerine hissettirse, onların doğal otorite ihtiyacını karşılayacaktır. Öğretmenlerin bir otorite ilişkisi olup olmadığına dair kararın, üstünlüğü kabul eden kişiye (öğrencilere) ait olduğunun farkında olması, onları otoriteyi güçle karıştırmaya karşı korur. Otoritenin iktidara ve zorlamaya uyarlanmış bir davranış olduğu doğrudur, ancak bu otorite kurgusu şiddet kullanımıyla var olamaz. Otoritenin bu kadar sık şiddetle eşitlenmesi gerçeği -örneğin otoriter devlet kavramında - bir yandan otorite ve gücün genellikle tek bir kişide - birleştiği ve diğer yandan, otoritenin azaldığı her yerde, şid-

İçsel motivasyonlara dayalı öz denetim söz konusu olduğunda, belirleyici olan davranışın güdüleridir. Güdüler ise, hukukun ve geleneklerin veya ahlaki değerlerin geçerli görülüp görülmediğine bağlıdır. Bununla birlikte, bu geçerlilik, tanıma eylemlerinin sonucudur, yani düzenin "uygulanıp uygulanmadığına" öğrenciler tarafından karar verilir. Onlar okulun yasa ve ahlak çerçevesini (toplumsal düzenini) kabul etmelidirler. Bu, okulda geçerli sosyal düzenin yaşamlarına ve ihtiyaçlarına uygun olmasını, yaşam için destek ve gelişim alanı sağlamasını gerekli kılar. Bir düzene uymanın nedenleri içgörü, sevgi, güvendir. Düzenli bir topluluğun üyesi olma deneyiminden ortaya çıkarlar. Dış denetime dayalı davranış ve öz denetim uyumu bu şekilde ortaya çıkar. Disiplinli davranış bu şekilde aynı

iletişimler incelenmiştir. Buna göre disiplini sağlamaya yönelik iletişim özgündür. Ancak somut öğrenci öğretmen iletişimlerini ötesinde, kimin veya neyin otorite olarak görünebileceğinin tartışıldığı pedagojik otorite ilişkilerine ilişkin söylemlere işaret edilmektedir (Jergus, 2012). Bu söylemlerde, pedagoğların "hem kendi kişiliklerini hem de pedagojik prensiplerini pratiğe dökerek" öğrenciler tarafından tanınabilir bir pedagojik benlik gerçekleştirilmeye zorunlu oldukları belirtilmektedir. Tarihsel olarak baskın hale gelen dış denetimin sorunsallaştırılmasında, öğretmenler konumu giderek artan bir şekilde pedagojik meşruiyete ihtiyaç duymaktadır. (Richter, 2019) Bu bağlamda pedagojik bir eğitmen benliğinin ancak disiplinden uzak bir mesafede öğrenciler tarafından tanınması mümkün gözükmektedir. Bu nedenle, aynı zamanda öğretmenler, öğrencilerde disiplinli davranış oluşturmak için onların öz denetimini oluşturma ile daha fazla ilgilenmektedirler. Bunun bir örneğini, ilk olarak 1994 yılında sosyal hizmet uzmanı Edward E. Ford tarafından tanımlanan eğitim odası konsepti oluşturmaktadır. Bu program Amerika, Avustralya ve 1996'dan beri Almanya'da çok sayıda okula yayılmıştır. Programın amacı, disiplin sorunları ile kesilmeyen dersler sağlamak ve öğrencilerin sosyal davranışlarını geliştirmek amacıyla 'disiplinli' olmayan öğrencilere yardım sağlamaktır. Eğitim odası programının temel varsayımı, sessiz bir öğrenme ortamının öğrenme süreci için vazgeçilmez bir ön koşul olduğudur. Eğer bir öğrenci derste rahatsız ediyorsa, öğretmen önce ona "Seni açıkça uyarıyorum" der ve mevcut kurallara dikkat çeker. "Kural nedir? Kuralı çiğnersen ne olur? Neyi seçiyorsun? Tekrar rahatsız edersen ne olur? Eğitim odasına mı gitmek istiyorsun yoksa sınıfta mı kalmak istiyorsun?" gibi sorular yönelir. Öğretmenin, "Sana rahatsız etmek isteyip istemediğini sordum ve sen rahatsız etmek istemediğini söyledin. Sana, eğitim odasında rehber öğretmen ile konuşman uyarısında bulundum ve bunu şimdi yapmak zorundasınız" (Richter 2019: 73) sözleri en son söylenen ifadeleri oluşturur. Bu programda, öğretmen öğrencilere zaman tanımakta ve karar verme yetkisi sunmakta ve böylece onlara kendi öz denetimlerini oluşturmak için fırsat oluşturmaktadır. Öğrencinin kişisel sorumluluğu vurgulanmakta, eğitim odası ise dış denetim ögesi işlevini üstlenmektedir.

ULUSAL DÜZEYDE DE KATILIM ORANI AB'NİN BÜYÜKLERİ NEZDİNDE GERİLİYOR, TOPLUMLAR İLGİSİZLEŞİYOR, "ARTIK BUNLARDAN BİZE HAYIR YOK!" DUYGUSU YAYILIYOR.

Okulda disiplin sağlama, her öğretmenin kendisi için çözmesi gereken görevlerinden biridir. Disiplinli olmak, öğrencinin belirli bir düzene göre davranışı olarak tanımlandığında, kesinlikle çok önemli bir özellik belirlenir: bir düzenin, bir başka deyişle hukuk ve ahlak kurallarının geçerliliği. Disiplinden ancak toplumsal bir düzende söz etmek mümkündür. Bununla birlikte, disiplinin ikinci bir özelliği vardır, o da bu düzenin temsilcilerine itaattir. Bu açıdan bakıldığında, disiplin iki temele dayanır: geçerli bir düzen ve bu düzenin temsilcilerinin kişisel otoritesi. Hukuk ve ahlak kuralları, toplumsal yaşamın biçimleridir. Her ikisi de, yalnızca yasa uygulanabilirse bile, bağlayıcı unsurlar olarak kabul edilmelidir. Her ikisi de toplumsal yaşamın her alanında düzenleyici güçler olarak etkilidir. Her toplumsal düzende yaşam yasa, ahlak ve gelenekler tarafından belirlenir.

Bu aynı zamanda okul için de geçerlidir. Okul hayatı da kanun ve ahlaki değerlere göre düzenlenir. Hukuk sistemleri yasama organı için bir konu olurken, okuldaki ahlaki değerler pedagoğlar için önemli bir alan olarak görülmektedir. Otorite kavramına geri dönersek, otorite kavramı ilişkiseldir, bir ilişkiyi ifade eder. Kişi kendi başına otoriteye sahip değildir, ancak yalnızca onu kabul eden kişiyle ilgili olarak otoriteye sahiptir. Otoritenin olup olmadığına karar verilir. Sadece tanıma eylemi otorite yaratır ve özelliklerinin belirleyici olduğunu inkar etmek değildir, aksine okul ortamında bu açıkça vurgulanır. Disiplin edici kişisel nitelikler ve özel-

detin, bir davranışı dayattığı gerçeğine dayanmaktadır. Bu bağlamda, disiplin sağlamada sadece öğretmenler ve öğrenciler arasındaki kişisel ilişkilerden söz edilemeyeceği, pedagoğun yasa ve ahlaki değerler tarafından belirlenen ve temsil ettiği topluluğun buna etkisi olduğu açıktır. Ancak bu şekilde öğretmenlerin kişisel davranışları rastlantısal ve dolayısıyla bağlayıcı olmayan karakterini kaybeder ve her öğrenciyi kucaklayan nesnel toplumsal düzenin bir ifadesi haline gelir. Ancak okul ortamında güvenli ve bağlayıcı bir düzen ne kadar vazgeçilmez ise, emir ve yasakların, kuralların ve yasaların aşırılığı da o kadar tehlikelidir. Her şey düzenin kurallarıyla ifade edilmemeli, kişisel karar verme için ortam oluşturulmalıdır.

Ancak disiplin, bir sosyal düzende yaşama ve bu düzenin temsilcilerine itaat etme olarak anlaşılırsa, bu itaat davranışının kişisel nedenleri aydınlatılmadan kalır. Bu noktada, dış ve öz denetim arasında bir ayırım gereklidir. Dış etkilere dayalı disiplin boyun eğmeyle tanımlanır, bunda etkili olan içsel kişisel tutum fark edilmeden kalır. Dış etkilere dayalı disiplinli davranışın nedenleri ceza korkusu, uyumsuz davranışın getirebileceği faydaların kurnazca hesaplanması ve zayıflıktan kaynaklanan genel bir uyum olabilir. Dış denetime dayalı disiplini korumanın yolu cezalardır. Bu nedenle, dış disiplinin bir sosyal düzeni bir arada tutan tek güç olduğu her yerde önemli bir rol oynar. Ancak burada bile, cezaların düzen yaratamayaacağı, daha çok cezanın etkilerinin bir düzenin varlığına bağlı olduğu gözden kaçmamalıdır.

zamanda ahlaki davranıştır. Bunun ön koşulu eğitimcilerin birliğidir. Bir okulun eğitim kadrosu, kişiliklerin tüm çeşitliliğine rağmen, eğitim amaçları ve araçları konusunda hemfikir olmalıdır. Herkes, sadece sınıfında ve derslerinde değil, tüm okulun düzeninden sorumlu hissetmeli ve bu sorumluluğa uygun davranmalıdır. Bu şekilde, öz disiplin eğitimin amacı haline gelir ve sadece böyle olması mümkündür, çünkü öz denetim insanda bunun için çabalar ve ahlaki olmayı tercih eder. Dış denetime dayalı disiplin, öz denetime giden yolda bir ön aşama olarak da görülemez. Birinden diğerine doğal bir ilerleme yoktur. Aksine, yalnızca cezalandırılma korkusuyla belirlenen davranış, yalnızca öz denetimin gelişebileceği temeli yok eder.

Ancak öte yandan, okul da dahil olmak üzere hiçbir sosyal düzen dış denetime dayalı disiplin olmadan sürdürülemez. Sosyal düzen güce dayalı işler, bütünlüğünü sağlayacak araçlara sahiptir ve böylece engelsiz hayatta kalmaya odaklıdır. Bu nedenle, işleyiş tarzını ve otoritesini tanımayanlar karşısında bile okul düzeni kendisini korur, ama bu şekilde konu artık kelimenin tam anlamıyla bir eğitim ve öğretim meselesi değil, sadece okulun işleyişinin korunması ve güvence altına alınması konusu haline gelir.

Bu bağlamda dış denetim ile öz denetim arasındaki dengenin okulun ve öğretmenlerin doğasına uygun bir şekilde nasıl kurulabileceği sorusu ortaya çıkmaktadır. Eğitim bilimlerinde sınıfta disiplini sağlamaya yönelik

Kaynakça

- Jergus, Kerstin/Thompson, Christiane (2017): Autorisierungen des pädagogischen Selbst. Einleitung. In: Kerstin Jergus/Christiane Thompson (Hg.): Autorisierungen des pädagogischen Subjekts. Mobilisierung und Professionalisierung im Feld der Frühpädagogik. Wiesbaden: Springer VS, S. 1–45.
- Richter, Sophia (2019): Pädagogische Strafen in der Schule. Eine ethnographische Collage. Weinheim/Basel: Be

DEPREMDEN KALAN İZLER

[Samandağ'dan Öğrenci Yazıları]

O gün çok geç uyumuştum hiçbir şeyden habersiz. Sallantının ilk başladığı saniyeden uyandım. Önce hafif hafif sallanıyorduk, ama ben deprem olduğunun farkında değildim, çünkü uykuyu sersemiydim. Deprem şiddetini arttırmaya başlayınca bile farkında değildim, sadece rüyada sanıyordum. Babam diğer odadan bana sesleniyordu, ama ben gözlüğümü bulamadığım için (numaralarım çok yüksek her şey bulanıktı) onun yanına gidemedim. Gömme dolap açıldı ve içindekiler üstüme düşmeye başladı. Babam sallantı yüzünden yürüyemiyordu, ama zor bela odanın kapısının önüne geldi. Ben de onu görür görmez, güç aldım sanırım, yataktan fırladım. O sırada annem de kendi odasında bazanın yanında kardeşimin üstüne kapanmıştı. Bir şekilde kalkıp yanına gittim babamın. Sıkıca tuttu beni ve dua etmeye başladı. Ben sadece avizeye odaklanmıştım. Adeta 180 derece bir o tarafa bir bu tarafa dönüyordu. Deprem sesi olduğunu da o an öğrendim. Bütün eşyalar kırılıyordu bir an için kıyamet kopacak sandım. Deprem durduğunu farketdiğimizde ilk işimiz gözlüğümü aramak oldu, ama gözlüğüm dolabın üstündeydi ve dolap devrilmişti. Hemen mont giyip kapıya doğru yürüdük. Ama kapının önündeki ayakkabılık da devrilmişti. İçindeki eşyalar da kapının önünde dağılmıştı. Annem ve babam ayakkabılığını bir kenara çektiler ve kapıyı açtılar. O an korkudan tir tir titriyordum. Merdivenden inerken herkesin ayakkabılık yüzünden içerde kaldığını farkettiler ama elimizden bir şey gelmezdi. Bizim evin arkasındaki fabrikaya geçtik. Nene en alt kattaydı ve hala çıkmamışlardı. Babamla amcamı ilk defa o kadar telaşlı görmüştüm. Diğer amcam da bizi bırakıp gitmişti. Derken ikinci deprem oldu ve fabrikada durmaya devam edersek kötü şeyler olabileceğini fark ettik. Yanındaki yemekhaneye geçtik. Maceramız daha yeni başlıyordu. Artçılar da başlayınca arabalara binip binasız yerlere gittik. Şaka gibi ama değil. Tam 25 kişi kaldık içinde çok uzunca bir süre. 20 Şubat'taki depreme de orda yakalandık. O gün de evimizin ilk katı çöktü. Geçen de evin tamamını yıktılar. Kısacası korkunç, çaresiz, berbat bir zamandan geçtik. Umarım bir daha yaşamayız.

Nazlı Çerçgin

Merhaba ben Hatay'ın Samandağ ilçesinde yaşıyorum. Sizlere depremde yaşadıklarımı, depremle ilgili hissiyatlarımı, eksikliklerimi ve tecrübe ettiklerimi anlatmak istiyorum.

6 çocuklu ailenin ikinci çocuğuyum. Benden bir yaş büyük ablam ve benden küçük dört kardeşim var. Babam yurtdışında çalışıyor. O gün annemle aynı odada yatmıştık. Gözlerimi hafif bir sallantıyla açtım. Son zamanlarda yaşıyorduk bu sallantıları. Annemin uyanık olduğunu gördüm. Böyle durumlarda annem yatamazdı, hep uykusuz kalırdı, o yüzden ona korkmaması gerektiğini ve yatmasını söyledim. Bir anda sallantı şiddetlenmeye başladı. Kardeşlerimi ve ablamı uyandırıp bir yatakta toplandık. Ama ev öyle bir sallanmaya başladı ki hepimiz çığlık atıyor, annem korkmamamız gerektiğini haykırıyordu. Tabi ki aklımızda tek şey ev üstümüze yıkılacak ve öleceğiz düşüncesiydi. Sesli sesli dualar okuyor ve evdeki eşyaların kırılma seslerini dinliyorduk. Tabi ki her yer zifiri karanlık çünkü elektrik yoktu.

Bu karanlık ekstra korkmamızı sağlıyor ve ölüm düşüncesini güçlendiriyordu. Nihayet deprem durdu. Hepimiz hızlıca battaniye alıp indik. Arabaya bindik. 7 kişi... Çok şükür ki mahallede yıkıp yoktu ama öyle bir kargaşa vardı ki, herkes akrabasına ulaşmaya çalışıyor ve evet telefonlar çekmiyordu. Buz gibiydi, battaniye almamıza rağmen donuyorduk. Akrabalarımızın iyi olduğunu duyunca anneanneme gittik. Kalabalıktı, herkes birbirinden destek alıyor, güçlü kalmaya çalışıyorduk. Ama o kadar artçı sarsıntı oluyordu ki korkudan ölüyordük. İlk bir hafta hayfı arabada kaldık. O bir hafta içinde hayatımdaki çaresizliği yaşadım. Hava buz gibi, şimşekler çakıyor ve etraf hala karanlık. Akşamları tuvalete kalkmamak için su bile içmiyorduk. Arabanın aküsü bitmesin diye klimayı çalıştırmıyorduk. Herkes şehir dışına çıkıyordu. Tabi bizim öyle bir durumumuz yoktu. "Tek kalacağız, öleceğiz, ilerleyen zamanlarda ne yapacağız, eğer içimizden birine bir şey olursa hastane yok" gibi düşünceler sarmıştı etrafımızı. Duyduğumuz her sesi deprem sanıyor, her geçen gün psikolojimiz alt üst oluyordu. Gerçekten bir daha asla yaşamak istemeyeceğim durumdaydık.

Şimdi sizlerden rica ediyorum. Bilinçlenin çünkü biz bilinçsizdik. Önlem alın çünkü biz önlemsizdik. Ve en en en önemlisi ülkemizin deprem bölgesi olduğunu unutmayıp, evlerinizi sağlam yapın.

[Samandağ'dan Öğrenci Yazıları]

Deprem olmadan önce uyanıktım, lavaboya geçip geri yatağıma uyumak için uzanmıştım. Tam o sırada deprem olmaya başladı biraz sürer ve geçer diye düşündüm, ama öyle olmadı. Kardeşimle aynı yatakta uyumuştuk o gece, hemen kardeşimi uyandırmaya çalıştım ve annemlere seslendim. Annem yanıma gelip üzerimize eğilip bizi sardı. Evimizin nasıl depremden dolayı sağ a ve sola eğildiğini 3. katta olduğumuz için çok rahat bir şekilde görüyorduk ve bu korkumuzu daha çok arttırdı. Ben evin yıkılacağını, annemi, babamı ve kardeşimi son kere göreceğimi düşündüm. Yattığımız yerin yanındaki duvardan büyük bir parça kardeşimin üzerine düşmek üzereyken annem kardeşimi çekip üzerine düşmesini engelledi. Deprem durmaya başladığında alt katımızdaki amcamlara seslendik, ama geri cevap vermediler. Onların katına doğru inerken deprem tekrar başladı ve merdiven tehlikeli olduğu için amcamların evine geçmek zorunda kaldık. Amcamların ayakkabılığını düşmüşü kapıyı çok az aralayabildik. Kuzenlerim yere çökmüş ve ağlıyordu. Ben biraz sakinleşmişim, ama onları öyle görünce sakinliğimi koruyamadım, çünkü hemen apartmandan çıkmamız lazımdı. Ama kuzenlerim, yengem ve amcam olayın şokunda oldukları için hepsi korkudan oldukları yerden kalkamıyorlardı. Sonra bir şekilde çıktık ama hemen çıkmamız gerektiği için terliklerle ve sadece 2 tane mont alıp çıkabildik, aşağı indiğimizde yağmur çok fazla yağıyordu. Yan tarafımızda benzinlik vardı. Hemen oraya geçtik, bizim mahallemizde yıkım olmadığı için bu kadar yıkım olduğunun ve olayın bu kadar ciddi olduğunun farkında değildik. Ama belli bir süre sonra dayım bizi almaya geldiğinde ve yolda enkazın altındaki insanların çığlıklarını duyduğumuzda ve arabayı durdurup yakınlarını çıkarmamız için bizden yardım isteyen insanları gördüğümüzde olayın ciddiyetini anlamıştık.

ÜSTTEKİLERİN ALTTAKİLERE KARŞI BİTMİYEN SUÇLAMALARI

Teröre hazır
uyuyan bir hücre

Şiddete ve töre
cinayetine meyilli
bir maço erkek

Entegrasyon
özürlü bir kimse

Uyum sağlaması
mümkün olmayan
bir yabancı

Haksız
kazanç sağlamış
bir suçlu

Haksız yere
sosyal yardım almış
bir dolandırıcı

Çevre düşmanı,
hayvan hakları
karşısı

Korona aşısı
karşısı, halk sağlığını
tehlikeye atan bir halk
düşmanı

İklim
Krizi inkarcısı

Sağ eğilimli
Doğu Almanyalı

Putinsever

Filistinli
radikalleri savunan
bir Antisemit

SUÇLAMALAR ER YA DA GEÇ ŞİMDİYE
KADAR DOKUNULMAMIŞ OLANLARI DA İÇERECEK
ŞEKİLDE GENİŞLEYECEKTİR